

EUROPEES BURGERPANEL

Over de bestrijding van haat
in de samenleving

Manuscript voltooid in oktober 2024

Dit document mag niet als officieel standpunt van de Europese Commissie worden beschouwd.

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2024.

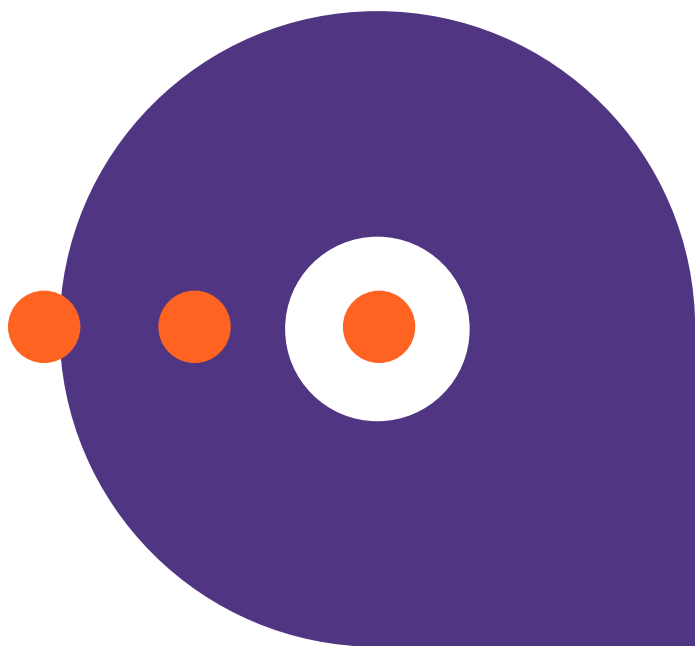
© Europese Unie, 2024

Het beleid van de Commissie inzake hergebruik wordt uitgevoerd bij Besluit 2011/833/EU van de Commissie van 12 december 2011 betreffende het hergebruik van documenten van de Commissie (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Tenzij anders vermeld, is hergebruik van dit document toegestaan krachtens de Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)-licentie (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.nl>). Dit betekent dat hergebruik is toegestaan, mits de bron correct wordt aangegeven en eventuele wijzigingen worden vermeld.

Print	ISBN 978-92-68-21051-2	doi:10.2775/3086724	NA-01-24-004-NL-C
PDF	ISBN 978-92-68-21050-5	doi:10.2775/0712158	NA-01-24-004-NL-N

EUROPEES BURGERPANEL

**Over de bestrijding van
haat in de samenleving**

Inhoud

Samenvatting	5
1. Inleiding	10
2. Methodologisch kader	12
2.1. Willekeurige selectie en demografische samenstelling van het panel	12
2.2. De sessies van het panel	15
2.3. Participatieve methoden	15
2.4. Collectieve resultaten	17
2.5. Governance en kennis	17
2.6. Waarnemers	20
3. Verbreding van de betrokkenheid	22
3.1. Platform voor burgerparticipatie	22
3.2. Communicatiestrategie	22
4. Aanbevelingen van de burgers	26
4.1. Probleemstelling en aanbevelingen	26
4.2. 21 aanbevelingen voor de bestrijding van haat in de samenleving	27
Aanbeveling 1. Eén Europa, één visie: Haatspraak strafbaar stellen	27
Aanbeveling 2. Europees protocol voor een doeltreffende respons bij meldingen van haatmisdrijven	27
Aanbeveling 3. Nationaal bureau voor de bestrijding van haat in de lidstaten	28
Aanbeveling 4. Training voor tolerantie (T4T)	28
Aanbeveling 5. Het bewustzijn vergroten over haat en over de bestaande maatregelen en rechtsmiddelen om haat te bestrijden door middel van een openbare campagne	29
Aanbeveling 6. Advertenties tegen haat	30
Aanbeveling 7. Oprichting van een EU-breed platform dat informatie, middelen, maatregelen en ondersteuningssystemen met betrekking tot haat combineert	31
Aanbeveling 8. Oprichting van een onafhankelijke vertrouwenscommissie	32
Aanbeveling 9. Betrouwbaarheid, feiten en transparantie: de financiering van informatie controleren en verduidelijken	32
Aanbeveling 10. Ontmoet Europa: participatieve media voor burgers	33
Aanbeveling 11. De blik verruimen: diverse perspectieven op sociale media bevorderen	33
Aanbeveling 12. Anonimiteit op het internet aanpakken om haat te bestrijden	34

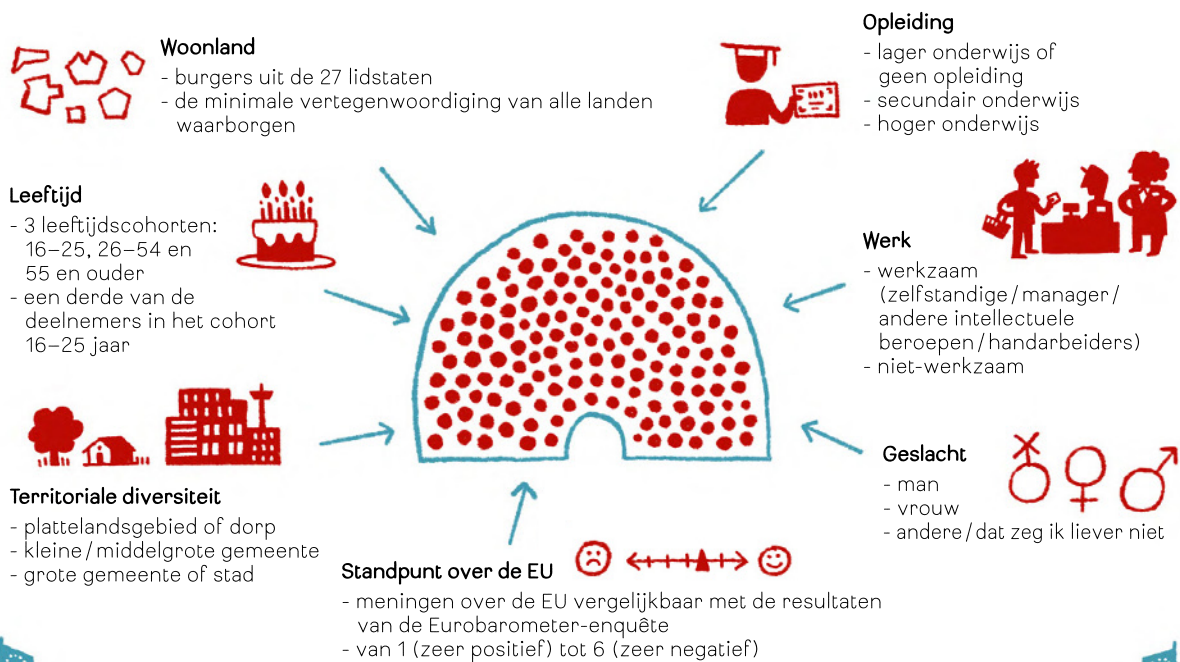
Aanbeveling 13. EU-kaart voor veilig surfen	34
Aanbeveling 14. Artificiële intelligentie als moderator: sociale media beschermen tegen haatzaaiende uitlatingen	34
Aanbeveling 15. Een debatkultuur verspreiden op scholen, geïnspireerd door burgerpanels	35
Aanbeveling 16. De sociale en emotionele vaardigheden van kinderen en jongeren versterken om haat te voorkomen	36
Aanbeveling 17. Voorlichting over geweldloze communicatie voor elke generatie en voor elke natie	36
Aanbeveling 18. Europese burgerpanels opzetten voor jongeren (16-25 jaar) over de aanpak van haat	37
Aanbeveling 19. Ontwikkeling van een vrijwillige burgerdienst in lokale gemeenschappen voor volwassenen	37
Aanbeveling 20. Ondersteuning voor de terugkeer naar de zin van het leven	37
Aanbeveling 21. Op zoek naar mensen: sociale ongelijkheid aanpakken om haat in de EU te bestrijden	38

Samenvatting

EUROPEES BURGERPANEL: HOE WERKT HET?

— SELECTIECRITERIA VOOR EEN GROEP DIE DE DIVERSITEIT VAN DE EU WEERSPIEGELT —

EUROPEES BURGERPANEL

HAAT IN DE SAMENLEVING BESTRIJDEN

WAT KUNNEN WE DOEN
TEGEN HAAT EN HOE KUNNEN
WE ZORGEN VOOR MEER
WEDERZIJDIG RESPECT IN
ONZE SAMENLEVING?

BURGERPANEL: DE SESSIES

PLENAIRE VERGADERING

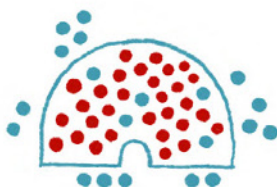
FACILITATOREN EN MODERATOREN

- begeleiding van de burgers voor de 3 sessies van de discussies
- gemodereerde discussies in kleine groepen en plenaire vergaderingen

WAARNEMERS

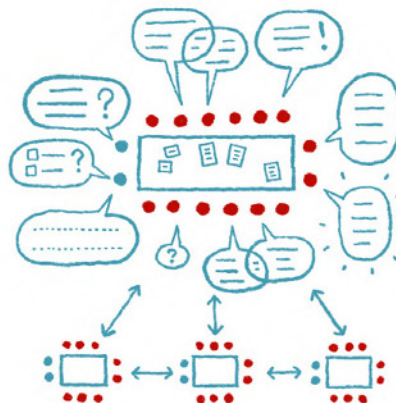
- een aantal onderzoekers, journalisten en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld hebben de werkzaamheden van de panels gevolgd

HET BESTUUR

- bestaat uit de Europese Commissie, een overlegteam (deskundigen die de opzet en de methode hebben ontworpen en hebben gemodereerd) en teams die verantwoordelijk zijn voor de praktische organisatie
- heeft het burgerpanel voorbereid, georganiseerd, er toezicht op gehouden en beheerd

WERKGROEPEN

TOLKEN

- voor de 24 officiële EU-talen

KENNISCOMITÉ

- ongeveer acht externe deskundigen en één deskundige van de Commissie
- kennis en deskundigheid gedeeld
- geholpen om een informatiepakket op te stellen en de feiten te controleren
- geholpen om de beraadslagingen te structureren en sprekers te identificeren

SESSIE 1

SESSIE 2

SESSIE 3

AANBEVELINGEN

OVERHANDIGEN

- De burgers overhandigen hun aanbevelingen aan de Europese Commissie

FOLLOW-UP EN FEEDBACK

- Europese Commissie verwerkt de aanbevelingen in de beleidsvorming

DE AANBEVELINGEN

1 Eén Europa, één visie: Haatspraak strafbaar stellen

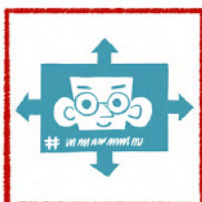
2 Europees protocol voor een doeltreffend optreden tegen haatmisdrijven

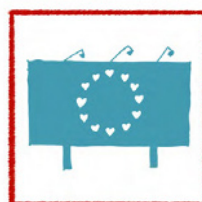
3 Nationaal Bureau voor de bestrijding van haat in de lidstaten

4 Tolerantieopleiding (T4T)

5 Het bewustzijn over haat en bestaande maatregelen en rechtsmiddelen om haat te bestrijden vergroten met een openbare campagne

6 Campagne tegen haat

7 Een EU-platform creëren met de nodige informatie, middelen, maatregelen en steunregelingen om haat te bestrijden

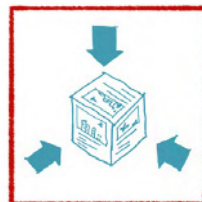
8 Een onafhankelijk vertrouwenscomité oprichten

9 Betrouwbaarheid, feiten en transparantie: Informatiebronnen nakijken en duidelijk vermelden

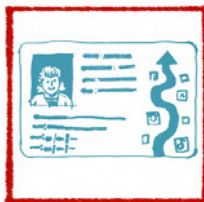
10 Europa komt u tegemoet: Participatieve media voor burgers

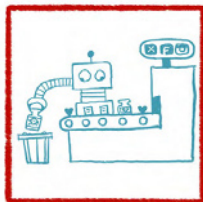
11 De bubbel doorprikken: Uiteenlopende perspectieven belichten op sociale media

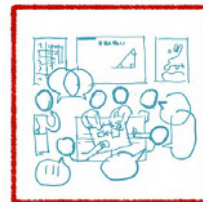
12 Onlineanonimiteit en haat aanpakken

13 EU-kaart voor veilig surfen

14 AI-moderatie: Op sociale media beschermen tegen haatspraak

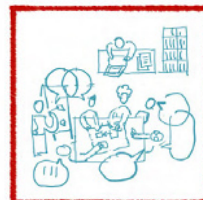
15 Een debatcultuur verspreiden op scholen, geïnspireerd door burgerpanels

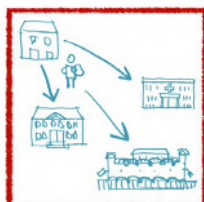
16 Haat voorkomen door de sociale en emotionele vaardigheden van kinderen en jongeren te versterken

17 Geweldloze communicatie aanleren aan alle generaties in elk land

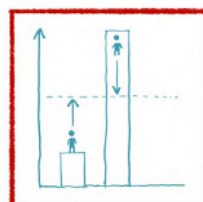
18 Europese burgerpanels voor jongeren (16–25 jaar) organiseren om haat te bestrijden

Vrijwillige burgerdiensten voor volwassen oprichten in lokale gemeenschappen

20 Teruggaan naar de essentie

21 Mensen dicht bij elkaar brengen: Sociale ongelijkheid en haat bestrijden in de EU

INLEIDING

1. Inleiding

De Europese Unie heeft waarden als eerbied voor “de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren” verankerd in haar oprichtingsverdragen ⁽¹⁾. Alle vormen van haat en onverdraagzaamheid zijn onverenigbaar met deze grondrechten en fundamentele waarden. Haat en onverdraagzaamheid ondermijnen de democratie en de samenhang van onze samenlevingen. Niettemin is er momenteel in Europa sprake van een alarmerende toename van het aantal haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven. Hoewel het niet eenvoudig is om exacte cijfers over de omvang van het verschijnsel haat te vinden, is het zeer waarschijnlijk dat het over de hele linie wordt onderschat. De EU is zich bewust van deze uitdagingen en heeft daarom al een actieve rol op zich genomen door beleidsmaatregelen ter bestrijding van haat in al zijn vormen te nemen, en het streven is om deze inspanningen verder op te voeren.

Op 6 december 2023 hebben de Europese Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de EU voor buitenlandse zaken een gezamenlijke mededeling uitgebracht met de titel “Geen plaats voor haat: een verenigd Europa tegen haat” ⁽²⁾. In deze mededeling verklaarde de Europese Commissie dat zij een pan-Europese ruimte van dialoog zal openstellen die burgers uit de hele EU bijeen brengt om te bespreken hoe we van haat en verdeeldheid kunnen overgaan tot gezamenlijk genieten van onze Europese waarden van gelijkheid en respect voor de mensenrechten en de menselijke waardigheid.

Na deze aankondiging heeft de Europese Commissie het initiatief genomen om in de eerste helft van 2024 een Europees burgerpanel over de bestrijding van haat in de samenleving te organiseren. Het panel bestond uit 150 willekeurig geselecteerde burgers uit de 27 EU-lidstaten, die in drie overlegsessies, die plaatsvonden op respectievelijk 5-7 april, 26-28 april en 17-19 mei, bijeenkwamen om antwoorden te formuleren op de volgende vraag: **“Wat kunnen we doen tegen haat en hoe kunnen we zorgen voor meer wederzijds respect in onze samenleving?”**

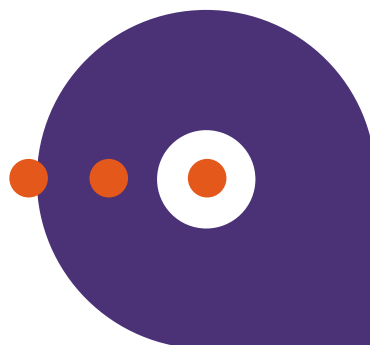
Haat en de gevolgen van haat vormen een complex onderwerp. Haat kan zeer subtiele, maar ook veel explicietere vormen aannemen. Het kan een innerlijk gevoel blijven, maar kan zich ook vertalen in gewelddadige acties (ingegeven door bijvoorbeeld gewelddadige extremistische ideologieën). Haat kan een groot aantal vormen aannemen: van verbaal geweld of beledigingen tot pesterijen, intimidatie, desinformatie die minderheden in een onjuist en ongunstig daglicht stelt, bedreigingen of oproepen tot geweld, tot aan fysiek geweld of zelfs moord aan toe. Aan de hand van voorlichtingsmateriaal, input van deskundigen en discussies in plenaire bijeenkomsten en werkgroepen hebben de burgers die aan dit panel deelnamen mogelijke beleidsmaatregelen voorgesteld en relevante spelers aangewezen die op verschillende niveaus moeten worden betrokken bij de bestrijding van haat in onze samenlevingen. Uiteindelijk heeft het Europees burgerpanel over de aanpak van haat in onze samenleving 21 aanbevelingen geformuleerd en aangenomen, die in hun geheel worden gepresenteerd in de bijlage bij dit verslag.

Na de sessies van het panel werd de deelnemende burgers gevraagd een feedbackenquête in te vullen ten behoeve van de evaluatie van het proces. In dit verslag wordt een aantal resultaten van deze enquête uiteengezet.

De vervolgstappen op deze 21 aanbevelingen zullen nader worden beschreven in een zogeheten “Citizens’ Report”, een officieel document dat door het college van commissarissen zal worden goedgekeurd samen met toekomstige beleidsinitiatieven. Ook zal een feedbackevenement worden georganiseerd om deze vervolgstappen toe te lichten aan de deelnemers aan het panel. Ondertussen is dit verslag bedoeld om de belangrijkste aspecten van dit Europees burgerpanel samen te vatten en te rapporteren over het methodologisch kader van het panel, de manier waarop de debatten werden georganiseerd, de resultaten van de drie sessies en de beoordeling van het proces door de burgers.

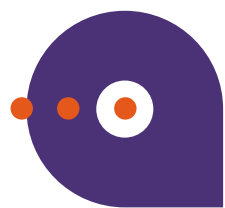
⁽¹⁾ https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/founding-agreements_nl

⁽²⁾ Europese Commissie (2023), Mededeling van de Commissie aan het Europees parlement en de Raad — Geen plaats voor haat: een verenigd Europa tegen haat, JOIN(2023) 51 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023JC0051>).

METHODOLOGISCH KADER

2. Methodologisch kader

2.1. Willekeurige selectie en demografische samenstelling van het panel

Om te zorgen voor een eerlijke, consistente en betrouwbare aanpak die de representativiteit van de diversiteit van de Europese samenleving zo goed mogelijk weerspiegelt, werden de deelnemers aan het Europees burgerpanel willekeurig geselecteerd.

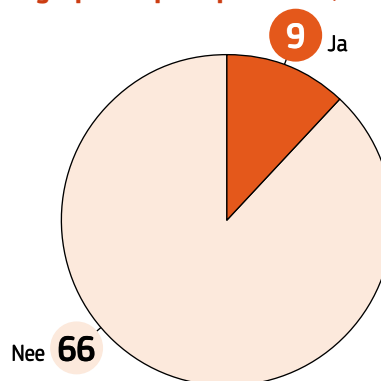
De selectie van deelnemers werd uitgevoerd door Harris Interactive en Sortition Foundation. Harris voerde de selectie uit door middel van digitaal bellen op willekeurige basis. 245 personen stemden ermee in om deel te nemen aan het panel, van wie er 150 willekeurig werden gekozen op basis van verschillende criteria (zoals hieronder beschreven), terwijl 50 van hen de eerste reservelijst van burgers vormden voor het geval er deelnemers zouden uitvallen. Stichting Sortition heeft op basis van op individuele personen gerichte selectiemethoden een tweede reservelijst opgesteld, bestaande uit doorgaans ondervetegenwoordigde burgers, met name jongeren en burgers uit gebieden met lage inkomens.

Tabel 1: Demografische samenstelling van het panel — nationale herkomst

Land	Beoogd aantal deelnemers	Werkelijk aantal deelnemers		
		Sessie 1	Sessie 2	Sessie 3
Oostenrijk	4	5	5	5
België	5	5	5	2
Bulgarije	4	2	2	2
Kroatië	2	2	2	2
Cyprus	2	1	1	1
Tsjechië	5	3	3	3
Denemarken	3	3	3	3
Estland	2	2	2	2
Finland	3	3	3	3
Frankrijk	15	15	14	15
Duitsland	19	19	19	19
Griekenland	5	5	4	4
Hongarije	5	6	6	6
Ierland	3	3	3	2
Italië	15	15	15	15
Letland	2	2	2	2
Litouwen	2	2	2	2
Luxemburg	2	2	2	2
Malta	2	2	2	2
Nederland	6	7	7	7
Polen	10	9	9	9
Portugal	5	5	5	5
Roemenië	7	6	6	6
Slowakije	3	3	3	3
Slovenië	2	2	2	2
Spanje	12	13	13	13
Zweden	5	5	5	5
Totaal	150	147	145	145

In bovenstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het gewenste aantal burgers in de EU-lidstaten (landenquota) en het aantal daadwerkelijke deelnemers per sessie. Gestreefd werd naar een vertegenwoordiging van de lidstaten in verhouding tot hun bevolkingsomvang, in balans gehouden door een minimum van twee burgers per lidstaat. Met andere woorden: voor lidstaten met een grote bevolkingsomvang, zoals Duitsland, werden hoge streefcijfers vastgesteld (19 burgers), terwijl uit Malta en Luxemburg elk twee burgers werden uitgenodigd, op basis van het beginsel van degressieve evenredigheid. Over het geheel genomen was de opkomst goed en kwam deze grosso modo overeen met de streefcijfers. Voor 22 van de 27 lidstaten werden de streefcijfers gehaald, terwijl de andere lidstaten daar zeer dicht bij in de buurt kwamen. In totaal namen 147 van de 150 geworven burgers deel aan ten minste één van de drie sessies.

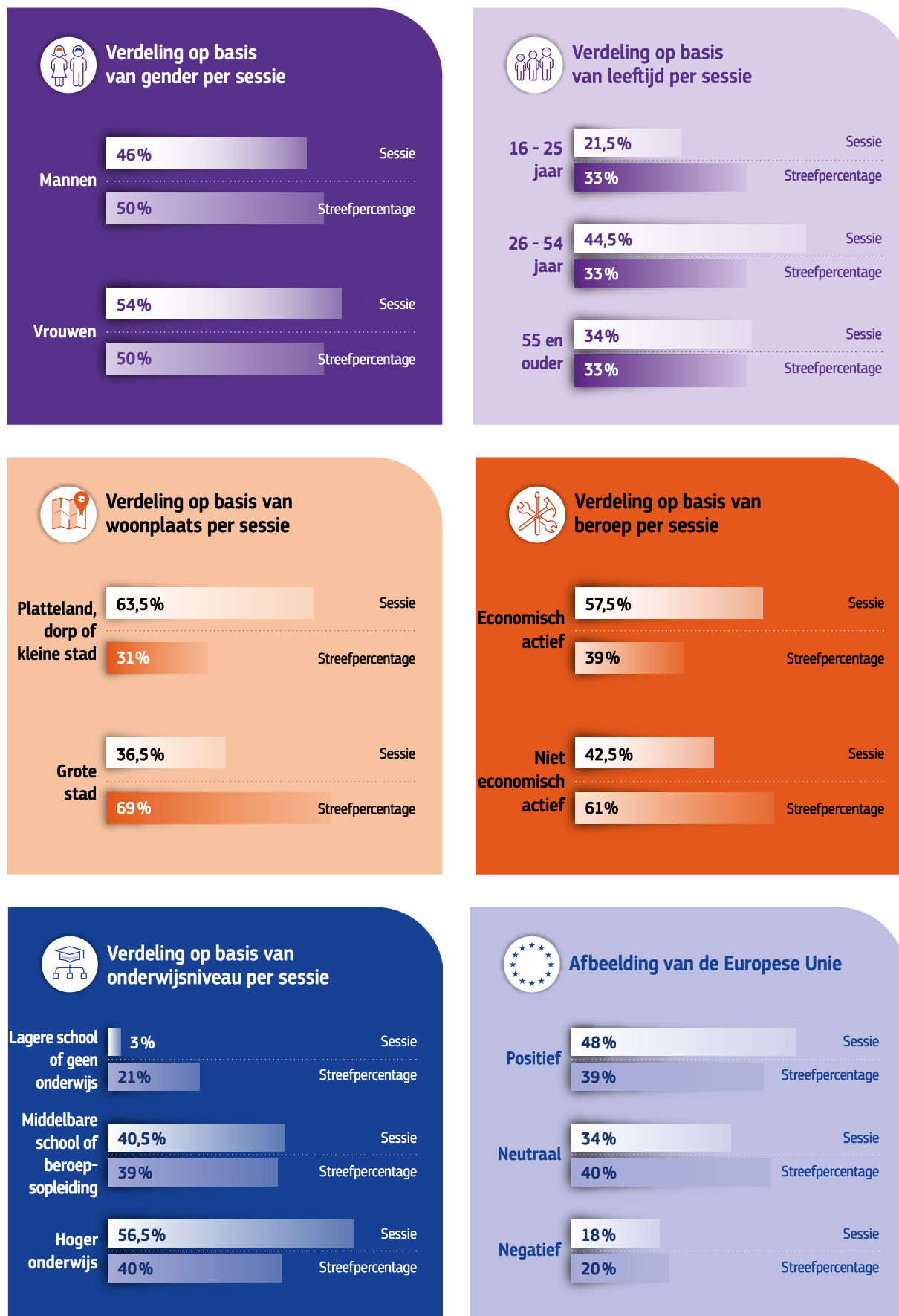
Figuur 1: resultaten van de feedbackenquête voor de vraag: “Hebt u ooit eerder deelgenomen aan een burgerparticipatieproces?” (n=74)

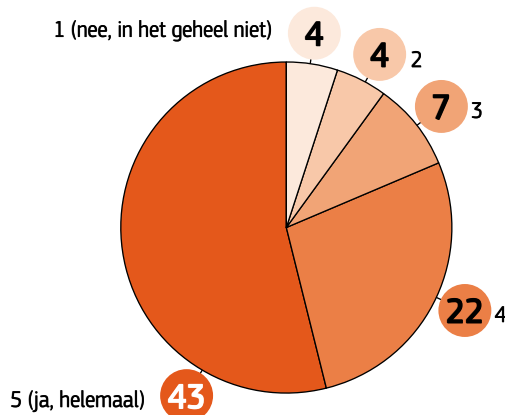
Om ervoor te zorgen dat het panel een zo goed mogelijke afspiegeling van de diversiteit van de EU-bevolking vormde, en om de vertegenwoordiging van traditioneel ondervertegenwoordigde groepen mogelijk te maken, werden streefquota voor deelnemers vastgesteld op basis van de volgende sociaal-demografische kenmerken (de daadwerkelijke deelnamepercentages hebben betrekking op de 147 burgers die aan ten minste één van de sessies hebben deelgenomen).

Figuur 2: streefpercentages en werkelijke percentages voor de deelnemers per sessie volgens vier sociaal-demografische criteria

Figuur 3: resultaten van de feedbackenquête voor de vraag “Vindt u dat het burgerpanel een goede afspiegeling van de diversiteit van de EU-bevolking vormde?” (n=80)

2.2. De sessies van het panel

Het Europees burgerpanel over de bestrijding van haat in de samenleving heeft drie sessies gehouden, met steeds een andere doelstelling, die voortbouwde op het werk van de voorgaande sessie, en als einddoel om een bij consensus vastgestelde reeks aanbevelingen voor te leggen aan de Europese Commissie.

Tijdens de eerste sessie (5-7 april 2024 op locatie in Brussel) werden de deelnemers vertrouwd gemaakt met het onderwerp en konden zij elkaar leren kennen en een gemeenschapsband en een gevoel van vertrouwen opbouwen. Zij ontvingen een eerste input van deskundigen en werden vervolgens gevraagd om verschillende motieven voor en oorzaken van haat te verzamelen teneinde een gemeenschappelijk begrip van het probleem te ontwikkelen. Externe sprekers deelden hun ervaringen met haat, waardoor levensverhalen konden worden gekoppeld aan bredere reflecties over het aanpakken van haat in de samenleving.

Gezien de gevoelige, emotionele en potentieel traumatische aard van het onderwerp van het panel werd een vertrouwenspersoon aangesteld, de filosoof en wetenschappelijk humaniste Noga Arikha. Burgers werden uitgenodigd om desgewenst hun zorgen met haar te bespreken.

De tweede sessie (26-28 april 2024, online) werd besteed aan een verdere verkenning van het vraagstuk. Het voornaamste doel van deze sessie was om de uitwisseling van ideeën en gezichtspunten tussen de deelnemers te stimuleren, gebieden van consensus en verschillen van opvatting te vinden, en veelbelovende gebieden in kaart te brengen om een begin te maken met de bestrijding van haat in onze samenleving. Een groep van burgers uit alle werkgroepen werd — op vrijwillige basis — willekeurig geselecteerd om voor de derde sessie een document op te stellen waarin de visie van de panels op de oorzaken van en motieven voor haat werden samengevat, de “probleemdefinitie”.

De derde en laatste sessie (17-19 mei 2024 op locatie in Brussel) was gewijd aan het vormgeven van de aanbevelingen op basis van de tijdens de eerste twee sessies opgedane ideeën en inzichten, ondersteund door verdere input van externe deskundigen. Uiteindelijk ontwikkelden de deelnemende burgers 21 aanbevelingen voor het bestrijden van haat in de samenleving, die werden overhandigd aan de Europese Commissie. De aanbevelingen worden in hun geheel gepresenteerd in de bijlage bij dit verslag.

2.3. Participatieve methoden:

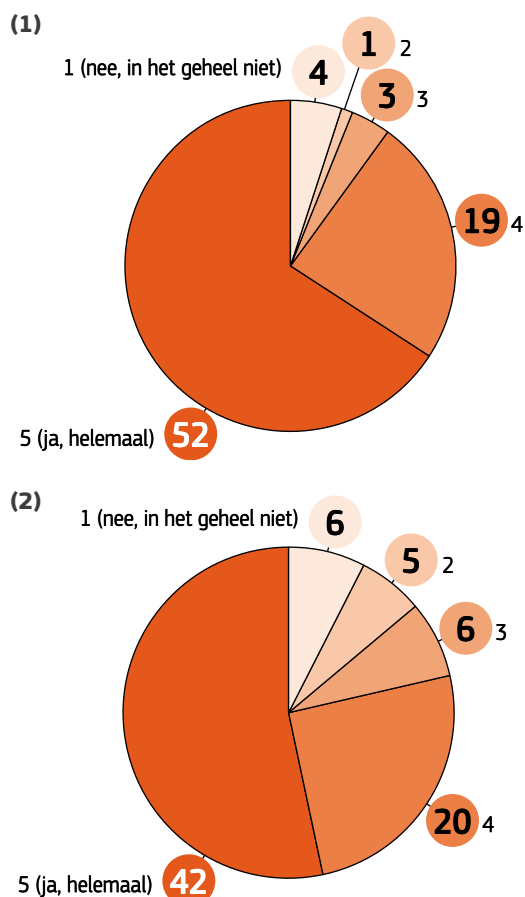
2.3.1 Van plenaire settings naar werkgroepen

Elke sessie was opgezet om de interactie tussen de deelnemers te bevorderen en ervoor te zorgen dat alle deelnemers hun stem konden laten horen. Voortbordurend op een beproefde methodologie die in de loop van eerdere Europese burgerpanels is ontwikkeld, heeft de Europese Commissie, ondersteund door een team van deskundigen op het gebied van deliberatieve democratie (hierna “het overlegteam” genoemd), opnieuw bevestigd dat het belangrijk is om verschillende vormen van beraadslaging aan te bieden.

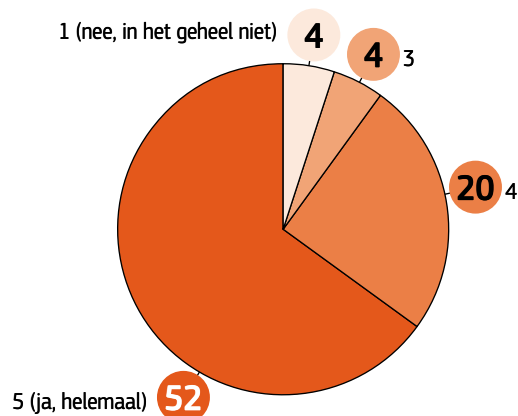

In plenaire settings konden burgers luisteren naar de input van deskundigen en de getuigenissen van gastsprekers, en de resultaten van hun werkgroepdiscussies presenteren aan alle deelnemers, in 24 talen. Tijdens subplenaire bijeenkomsten kregen de deelnemers de gelegenheid om hun inzichten te delen met een kleinere groep van 50 tot 75 deelnemers en om specifieke feedback van verschillende deskundigen te ontvangen. De werkgroepen, die doorgaans twaalf deelnemers telden, werden zo samengesteld dat er voldoende geografische diversiteit was, met een mix van grotere en kleinere landen en maximaal vijf verschillende talen. Die kleinere groepen werkten interacties in de hand en hielpen deelnemers om elkaar beter te leren kennen en vertrouwen op te bouwen. Volgens een kernbeginsel van de Europese burgerpanels konden alle deelnemers in hun moedertaal spreken, wat werd gefaciliteerd door tolken.

Figuur 4: resultaten van de feedbackenquête voor de vragen: “In de werkgroepdiscussies voelde ik mij zeer gerespecteerd” (1) (n=79) en “Vindt u in algemene zin dat uw stem ertoe deed in uw werkgroep?” (2) (n=79)

Figuur 5: resultaten van de feedbackenquête voor de vraag: “Bent u over het geheel genomen tevreden over uw deelname aan het burgerpanel?” (n=80)

2.3.2 Moderatie en facilitatie

Drie hoofdmoderatoren leidden de burgers door alle drie de sessies en stuurden de discussies in de plenaire bijeenkomst aan. De moderatoren verstrekten informatie over het algemene doel van het panel en over de methodologie van de afzonderlijke sessies, evenals over organisatorische aspecten. Ook organiseerden zij debatten tussen sprekers, zorgden zij ervoor dat kennis eerlijk en onpartijdig werd verstrekt tijdens de discussies en organiseerden zij vraag-en-antwoordsessies tussen deskundigen en burgers. Daarnaast brachten zij alle resultaten samen in de plenaire slotbijeenkomst van elke sessie. De hoofdmoderatoren waren:

- Constantin Schäfer (ifok)
- Camille Dobler (Missions Publiques)
- Yves Mathieu (Missions Publiques).

De burgers werkten in twaalf werkgroepen, die elk werden gefaciliteerd en bijgestaan door twee leden van het overlegteam: één ervaren facilitator en één assistent. De rol van de facilitatoren was om de discussies in de werkgroepen te leiden, in hun moedertaal of in het Engels, en om een soepele werkstroom mogelijk te maken, door:

- een vriendelijke en respectvolle omgeving te creëren waarin alle deelnemers in gelijke mate een bijdrage konden leveren;
- ervoor te zorgen dat alle burgers op de hoogte waren van het algemene proces en door hen te begeleiden bij het groepswork;
- ervoor te zorgen dat de doelstellingen van de werkgroepsessies werden verwezenlijkt door meningsverschillen en conflicten tussen burgers te benoemen en debat en het bereiken van consensus tussen hen te bevorderen;
- de tijd bij te houden, te notuleren en de resultaten van het overleg te consolideren in meertalige en onderling gekoppelde werkdocumenten;

- verzoeken van burgers in de werkgroepen door te spelen naar het ondersteuningsteam of de deskundigen, bijvoorbeeld door nog niet beantwoorde vragen of opmerkingen te verzamelen;
- deel te nemen aan debriefings met het overlegteam.

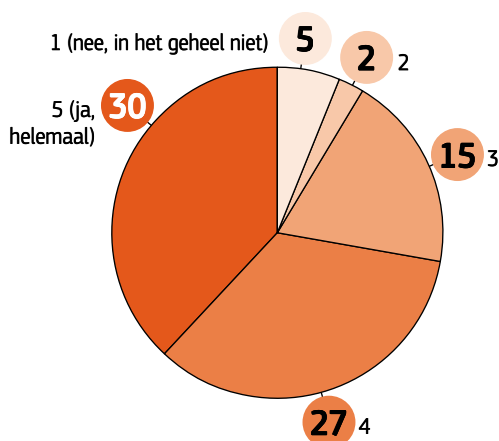
Alle facilitatoren en assistenten volgden de gemeenschappelijke instructies uit een facilitatiehandleiding en een uitroldocument (één per sessie). Voorafgaand aan elke sessie woonden zij twee specifieke briefing- en trainingsbijeenkomsten bij.

2.4. Collectieve resultaten

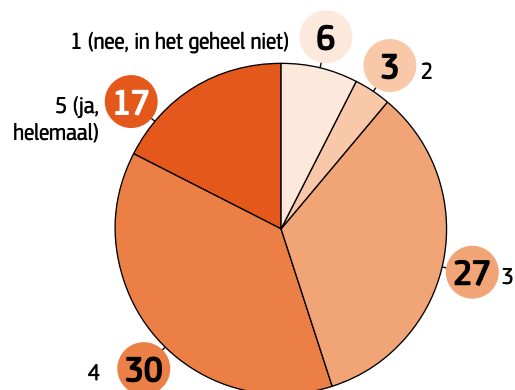
In de loop van de drie sessies ontwikkelden de burgers 21 aanbevelingen over de bestrijding van haat in de samenleving. De aanbevelingen worden in hun geheel gepresenteerd in de bijlage bij dit verslag. Ten behoeve van de leesbaarheid zijn de aanbevelingen onderverdeeld in vijf thematische blokken:

- Optreden tegen haatmisdrijven en haatspraak
- De rol van de media en de politiek
- digitaal en technologie
- Voorlichting
- Burgerparticipatie en sociale inclusie

Figuur 6: resultaten van de feedbackenquête voor de vraag: “Vindt u dat de gezichtspunten van alle panelleden tot uiting zijn gekomen in de definitieve aanbevelingen van het burgerpanel?” (n=79)

Figuur 7: resultaten van de feedbackenquête voor de vraag “Denkt u dat de aanbevelingen van het burgerpanel effect zullen hebben?” (n=80)

2.5. Governance en kennis

2.5.1 Stuurcomité

Het Europees burgerpanel werd ontworpen, georganiseerd en gecoördineerd door het stuurcomité. Het stuurcomité kwam eenmaal per week bijeen om besluiten te nemen over conceptuele en organisatorische kwesties, waaronder methodologische, communicatieve, logistieke en budgettaire aspecten, en om er tegelijkertijd voor te zorgen dat het beraadslagingsproces van invloed zou zijn op de beleidsvorming. Het comité bestond uit vertegenwoordigers van de Europese Commissie en een consortium van contractanten.

Het consortium van contractanten werkte samen aan het ontwerp en de uitvoering van deze nieuwe generatie Europese burgerpanels. Meer bepaald bracht het consortium deskundigen bijeen om te helpen bij ontwerpen en faciliteren van het beraadslagingsproces, waarbij op basis van hun knowhow de opdracht van het panel, het algehele participatieproces en de methodologie voor elke sessie werden geconceptualiseerd en het raadgevend kenniscomité werd opgericht.

2.5.2 Kenniscomité

De betrokkenheid van een kenniscomité, bestaande uit deskundigen op verschillende gebieden (psychologie, onderwijs, journalistiek, taalkunde...) versterkte de integriteit van het beraadslagingsproces door de kwaliteit, de objectiviteit, de diversiteit en de begrijpelijkheid van de aan de burgers verstrekte informatie te waarborgen. Ook hielp het comité bij het beoordelen van de resultaten en het structureren van de overgang van de ene naar de volgende sessie op een manier die ervoor zorgde dat de vooruitgang in de beraadslagingen zinvol was en was gebaseerd op de inbreng van de burgers.

De verantwoordelijkheden van het kenniscomité waren o.a. een informatiepakket voor de deelnemers opstellen, samenwerken met het stuurcomité aan feitelijke beleidsinput, zwakke signalen en blinde vlekken in discussies identificeren, feiten checken, vragen van burgers beantwoorden en hun expertise op het gebied van haat delen in plenaire en subplenaire settings. Het kenniscomité deed ook aanbevelingen voor externe sprekers om de kennis van de deelnemende burgers tijdens de sessies aan te vullen en faciliteerde het horen van rechtstreekse of indirecte getuigenissen tijdens de sessies.

Het kenniscomité bestond uit acht leden die door de stuurgroep werden geselecteerd aan de hand van de volgende criteria: deskundigheid op een grote verscheidenheid aan kennisgebieden die relevant zijn voor de bestrijding van haat in de samenleving, het vermogen om verschillende standpunten over het onderwerp te begrijpen, te erkennen en te communiceren, en diversiteit op het gebied van gender, nationaliteit, vakgebied en banden met organisaties. Daarnaast leverde een vertegenwoordiger van de Europese Commissie een bijdrage in de vorm van de beleidsinzichten van de EU.

De leden van het kenniscomité waren:

- **Arun Mansukhani** — klinisch psycholoog
- **Daris Lewis Recio** — juridisch en beleidsambtenaar, Equinet
- **Federico Faloppa** — professor sociolinguïstiek, universiteit van Reading
- **Jelena Jovanovic** — coördinator van de interfractiewerkgroep Racismebestrijding en Diversiteit, Europees Parlement
- **Manos Tsakiris** — professor psychologie, universiteit van Londen
- **Nesrine Slaoui** — onafhankelijk journalist en auteur
- **Robin Sclafani** — directeur, CEJI — A Jewish contribution to an inclusive Europe
- **Tommaso Chiamparino** — beleidsambtenaar, directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken

2.5.3 Kennis- en informatiecentrum

Om vragen te beantwoorden en te reageren op verzoeken om verduidelijking die de burgers tijdens hun beraadslagingen indienden, werd een kennis- en informatiecentrum opgericht. Het kennis- en informatiecentrum bestond uit deskundigen van de Europese Commissie, die vragen over hun respectieve beleidsterreinen kregen, en leden van het kenniscomité. Tijdens de drie sessies van het Europees burgerpanel heeft het kennis- en informatiecentrum schriftelijke antwoorden gegeven op meer dan vijftig vragen van burgers en een briefingdocument voor de derde sessie opgesteld. Ook verzorgde het kennis- en informatiecentrum korte interventies in de twaalf werkgroepen om onduidelijkheden in het proces van het opstellen van aanbevelingen weg te nemen.

2.5.4 Sprekers

Naast de leden van het kenniscomité werden diverse belanghebbenden en deskundigen uitgenodigd om verschillende standpunten over en ervaringen met de vormen en gevolgen van haat in onze samenleving toe te lichten en vragen van burgers te beantwoorden. Het kenniscomité zag erop toe dat de kennis die de burgers werd aangeboden, evenwichtig was, relevant was voor de behoeften en verzoeken van de burgers en voldoende representatief was voor de voornaamste standpunten van beleidsmakers en belanghebbenden in de EU. Dit is de eerste keer dat een Europees burgerpanel vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld verwelkomde om hun ervaringen met haat te delen. De namen van alle sprekers worden hieronder vermeld.

Tabel 2: lijst van sprekers tijdens de drie sessies

	Naam en organisatie	S1	S2	S3
Europese Commissie	Dubravka Šuica, <i>vicevoorzitter voor Democratie en Demografie</i>			YES
	Colin Scicluna, <i>kabinetschef, kabinet van vicevoorzitter Dubravka Šuica</i>			YES
	Anna Gallego Torres, <i>directeur-generaal, directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken</i>	YES		YES
	Dana Spinant, <i>directeur-generaal, directoraat-generaal Communicatie</i>	YES		YES
	Irena Moozova, <i>adjunct-directeur-generaal Internationale Dimensie van justitiebeleid, de rechtsstaat en gelijkheid, directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken</i>		YES	
	Richard Kuehnelt, <i>directeur Vertegenwoordiging en Communicatie in de lidstaten, directoraat-generaal Communicatie</i>		YES	
	Ingrid Bellander Todino, <i>hoofd van de eenheid Grondrechtenbeleid, directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken</i>			YES
	Lutz Güllner, <i>hoofd Informatie-integriteit en Bestrijding van buitenlandse informatiemanipulatie en desinformatie, Europese Dienst voor extern optreden</i>			YES
	Louisa Klingvall, <i>waarnemend hoofd van de eenheid Internationale Aangelegenheden en Gegevensstroom, directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken</i>			YES
	Gaëtane Ricard-Nihoul, <i>adjunct-hoofd van de eenheid Burgerdialoog, directoraat-generaal Communicatie</i>			YES
	Menno Cox, <i>hoofd van de Sector voor de mondiale aspecten van digitale diensten, directoraat-generaal Communicatienetwerken, Inhoud en Technologie</i>		YES	
	Daria Arlavi, <i>beleidsambtenaar, directoraat-generaal Onderwijs, Jeugd, Sport en Cultuur</i>			YES
	Tommaso Chiamparino, <i>beleidsambtenaar, directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken</i>			YES
	Harry Panagopoulos, <i>juridisch beleidsambtenaar voor Democratie, burgerschap van de Unie en vrij verkeer, directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken</i>			YES
	Martin Sacleux, <i>beleidsambtenaar, directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken</i>			YES
Externe sprekers	David Martin Abanades, <i>inspecteur van de lokale politie, Spanje</i>		YES	
	Milena Angelova, <i>corapporteur voor "Geen plaats voor haat: een verenigd Europa tegen haat", Europees Economisch en Sociaal Comité</i>			YES
	Margarita S. Ilieva, <i>deskundige op het gebied van internationaal mensenrechtenrecht, Raad van Europa</i>		YES	
	Kuany Kiir, <i>projectleider, afdeling Mondiaal Burgerschap en Vredeseducatie, UNESCO</i>		YES	
	Cristian Pîrvulescu, <i>rapporteur voor "Geen plaats voor haat: een verenigd Europa tegen haat", Europees Economisch en Sociaal Comité</i>		YES	
	Emanuela Pisano, <i>EU-projectmanager, Vergadering van de Europese Regio's</i>			YES
	Pasquale Quaranta, <i>journalist en redacteur Diversiteit, GEDI Gruppo Editoriale</i>		YES	
	Valérie Rosoux, <i>directeur Onderzoek, FNRS, en professor, UCLouvain</i>		YES	
	Willem Wagenaar, <i>onderzoeker, Anne Frank Stichting</i>		YES	
	Juliana Wahlgren, <i>deskundige, Europees Netwerk tegen armoede</i>		YES	
Getuigenissen uit het maatschappelijk middenveld	Kamil Goungor, <i>beleids- en bewegingsondersteuningsfunctionaris, European Network on Independent Living</i>	YES		
	Sacha Guttman, <i>student, ULB, en advocacy officer, CEJI — A Jewish Contribution to an Inclusive Europe</i>	YES		
	Mireille-Tsheusi Robert, <i>voorzitter, Bamko vzw</i>	YES		
	Fabian Wichmann, <i>casemanager, EXIT Deutschland</i>	YES		

2.6. Waarnemers

Een beperkt aantal waarnemers mocht de werkzaamheden van dit Europese burgerpanel volgen. Het doel hiervan was om te zorgen voor transparantie en zichtbaarheid van deze innovatieve vorm van democratische besluitvorming en tegelijkertijd een veilige ruimte voor de deelnemende burgers te behouden, wat van cruciaal belang is voor een vertrouwenwekkende debatomgeving. De waarnemers mochten de discussies in de plenaire bijeenkomsten en de werkgroepen bijwonen en volgen. Er mochten per werkgroep maximaal drie waarnemers aanwezig zijn.

Enkele interne waarnemers waren afkomstig uit de organiserende partnerorganisaties en -instellingen (waaronder intern personeel van de Europese Commissie of andere EU-instellingen en -organen). De externe waarnemers waren onderzoekers (van universiteiten of denktanks), actoren uit het maatschappelijk middenveld en andere belanghebbenden. Met toestemming van de betrokken burgers konden de externe waarnemers — alleen voor onderzoeksdoeleinden — met hen in gesprek gaan, mits dit de werkzaamheden van de panels niet zou belemmeren.

VERBREDING VAN DE BETROKKENHEID

3. Verbreding van de betrokkenheid

3.1. Platform voor burgerparticipatie

Het Platform voor burgerparticipatie is een online-instrument dat het algemene publiek in staat stelt zich uit te spreken over het onderwerp dat door de leden van het Europees burgerpanel wordt besproken. Dit instrument is in het leven geroepen om de participatie van burgers aan het burgerpanel te maximaliseren en input voor zowel de werkzaamheden van het panel als toekomstig beleid te verkrijgen. Op het platform, dat draait op de opensourcesoftware Decidim, kunnen burgers in alle 24 EU-talen hun bijdragen indienen en ideeën en oplossingen aandragen. Daarnaast bevordert het platform interactieve discussies via een commentaarfunctie waarmee gebruikers kunnen reageren op elkaars voorstellen, feedback kunnen geven en samen ideeën kunnen uitwerken.

De Europese Commissie heeft op 22 april 2024 het startsein gegeven voor het onlinedebat over de bestrijding van haat in de samenleving ⁽³⁾. Tijdens de sessies werd het Europees burgerpanel geïnformeerd over de belangrijkste bijdragen die op het platform waren aangedragen. Indieners van bijdragen deelden hun ideeën over verschillende aspecten, zoals bewustmaking, onderwijs en empathie bevorderende initiatieven in de hele EU. De deelname van een breder publiek van EU-burgers via het platform inspireerde of versterkte het werk van het panel en droeg ertoe bij dat ook andere opvattingen werden meegenomen in de discussies. Alle via het platform ingediende bijdragen werden in aanmerking genomen in de beraadslagingen van het panel en bij het ontwerpen van toekomstige beleidsmaatregelen.

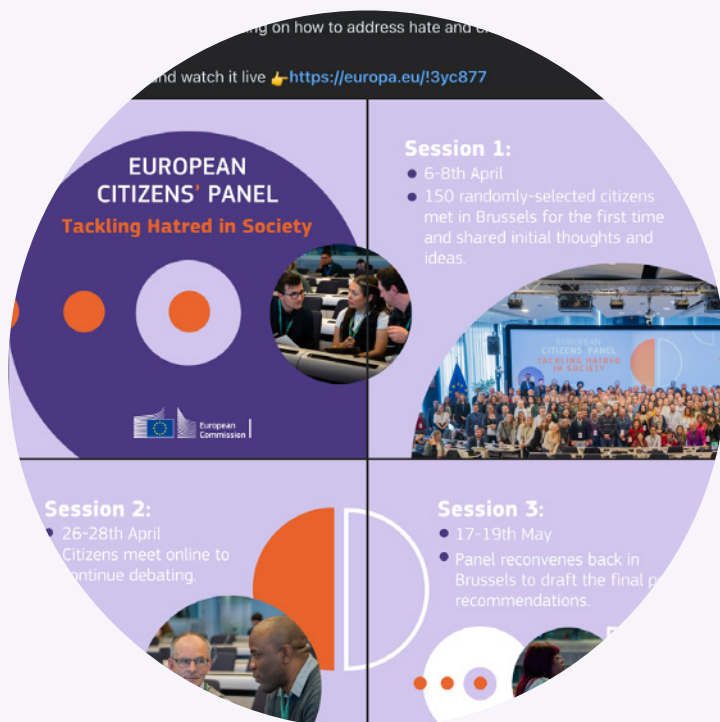
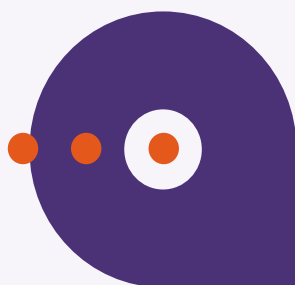
3.2. Communicatiestrategie

De communicatiestrategie voor het Europees burgerpanel over de bestrijding van haat was ontworpen om het bewustzijn en de betrokkenheid van burgers te maximaliseren door middel van een veelzijdige aanpak, waarin mediacampagnes, het bereiken van influencers en journalisten, het organiseren van evenementen en het maken van een documentaire werden gecombineerd.

De campagnes op sociale media waren gericht op het genereren van verkeer naar het nieuwe Platform voor burgerparticipatie en op het vergroten van het maatschappelijk bewustzijn over de lopende panelsessies. Veertig influencers en journalisten werden uitgenodigd om content te maken en te delen, waardoor het bereik van de campagne werd vergroot en het publiek sterker bij het werk van het panel werd betrokken. Deze aanpak heeft de betrokkenheid bij en bekendheid van het panel in de Europese Unie aanzienlijk helpen vergroten (ongeveer 22 miljoen mensen bereikt via 272 inhoudelijke producten).

Een centraal onderdeel van de strategie was de documentaire [HYPERLINK TOEVOEGEN], die tot doel had om een persoonlijk en boeiend verhaal over de activiteiten van het Europees burgerpanel te vertellen.

⁽³⁾ Het Platform voor burgerparticipatie [hier](#) worden geraadpleegd.

AANBEVELINGEN VAN DE BURGERS

4. Aanbevelingen van de burgers

4.1. Probleemstelling en aanbevelingen

Gedurende drie weekenden bespraken wij, het Europees burgerpanel over de aanpak van haat in de samenleving, bestaande uit 150 willekeurig gekozen burgers uit de 27 EU-lidstaten, hoe er met haat in onze samenleving moet worden omgegaan. Ondanks onze verschillende achtergronden, delen wij een gemeenschappelijk begrip van het probleem. Dit panel erkent dat er verschillende oorzaken en drijfveren zijn die bijdragen aan de toename en het voortduren van haat in onze samenleving, en benadrukt ook de complexe wisselwerking tussen emotionele, sociale en economische aspecten.

Conflicten en historische erfenis. Historische en actuele conflicten kunnen tot een erfenis van haat leiden die van generatie op generatie wordt doorgegeven. In de complexe geschiedenis van Europa heeft elk conflict, elke oorlog en elke geopolitieke spanning aan deze cyclus bijgedragen. Zonder actieve inspanningen om deze wonden aan te pakken en te helen, blijft de haat die door conflicten wordt aangewakkerd voortduren en dreigt een vicieuze cyclus van vijandigheid en verdeeldheid.

Economische en sociale crisis. Snelle sociale en culturele veranderingen zijn belangrijke katalysatoren voor gevoelens van verlies en benadeling, wat leidt tot de escalatie van haat. Die haat kan gericht zijn tegen een brede waaier aan groepen en burgers, die de schuld krijgen van de economische en sociale crisis. Sociale, politieke en economische factoren leiden niet alleen tot ongelijkheid, maar kunnen ook een krachtige aanjager van onzekerheid en angst zijn.

Politiek en verantwoordelijkheid. Alle politici en publieke figuren dragen een grote verantwoordelijkheid voor het aanpakken en bestrijden van haat, maar kunnen zelf ook haat aanwakkeren door een ongepaste behandeling van etnische groepen en door nationalisme, verdeeldheid en populisme aan te wenden voor persoonlijk gewin. Politieke en publieke figuren, zowel binnen de EU als daarbuiten, kunnen haatzaaiende uitlatingen gebruiken om territoriale ambities aan te wakkeren en de democratie te delegitimeren. De verdeeldheid wordt verder uitvergroot wanneer meer aandacht gaat naar wie het luidste roept in plaats van naar een beredeneerd discours en overleg, waardoor extreme meningen en samenzweringstheorieën nog worden versterkt.

Media, desinformatie en verantwoordingsplicht. Het groeiende verhaal van “wij tegen zij” en de haat tegen verschillende groepen wordt versterkt door de traditionele media en sociale netwerken, die vaak streven naar winst. Traditionele media kunnen opzettelijk verkeerde informatie verstrekken over haatdragende commentaren en deze verder verspreiden. Op sociale netwerken spelen anonimiteit en gemanipuleerde algoritmen een cruciale rol in de verspreiding van haatdragende taal en discriminatie. Deze netwerken dienen als kanalen voor desinformatie en voor het bestendigen van stereotypen, vooral tegen vrouwen en jongeren die online vaak met intimidatie worden geconfronteerd. Dit wordt nog versterkt door het ontbreken van verantwoordingsplicht bij zowel de netwerken als de gebruikers.

Kudgedrag, vooroordelen en onverdraagzaamheid. Een fundamenteel aspect van de menselijke aard is het verlangen om bij een sociale groep of dynamiek te horen, om zich “zoals iedereen” te voelen. Dit verlangen kan soms zo sterk zijn dat het leidt tot uitingen van haat en intolerantie, een gevoel van “wij tegen zij” ten opzichte van “de ander”. Deze dynamiek van wantrouwen en haat treft vooral kwetsbare personen en groepen op basis van etniciteit, migratiestatus, godsdienst, geslacht, seksuele gerichtheid, handicap, gezinsstatus en sociaal-economische factoren. Het gebrek aan voorlichting over verschillende identiteiten, culturen en verdraagzaamheid, aan opleiding op het gebied van debatteren en communicatie en het gebrek aan betrouwbare online-informatie kunnen misverstanden versterken, vooroordelen bestendigen en tot haat leiden.

Deze oorzaken en drijfveren van haat raken alle delen van onze samenleving. Wij, burgers van de 27 lidstaten van de Europese Unie met onze verschillende achtergronden, zijn van mening dat het bestrijden van haat in Europa en de rest van de wereld een prioriteit moet zijn. Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om haat in al zijn vormen te voorkomen en erop te reageren op individueel, maatschappelijk en institutioneel niveau, op basis van onze gemeenschappelijke EU-waarden en grondrechten: vrede, vrijheid en gelijkheid. Daarom bevelen wij aan om op verschillende gebieden actie te ondernemen om deze grondrechten te beschermen, discriminatie, haat en conflicten te voorkomen, de meest kwetsbaren te beschermen en uiteindelijk een respectvolle en eerlijke EU voor iedereen tot stand te brengen.

4.2. 21 aanbevelingen voor de bestrijding van haat in de samenleving

Optreden tegen haatmisdrijven en haatspraak — aanbevelingen 1 tot en met 7

Aanbeveling 1.

Eén Europa, één visie: Haatspraak strafbaar stellen

Wij bevelen aan dat de Europese Commissie een diverse werkgroep opricht om de gemeenschappelijke definitie van “illegale haatzaaiende uitlatingen” bij te werken en uit te breiden, zodat de verspreiding van dergelijke uitlatingen makkelijker strafbaar kan worden gesteld. In de huidige definitie, die is vastgesteld in 2008, ligt de nadruk vooral op racisme en vreemdelingenhaat, maar zijn andere vormen van haat, zoals validisme en discriminatie op basis van seksuele gerichtheid, geslacht, leeftijd enz. uitgesloten. Deze verouderde definitie moet dringend worden herzien om rekening te houden met de inclusieve waarden van onze moderne samenleving.

Een nieuwe, alomvattende definitie is van cruciaal belang om van de verspreiding van illegale haatzaaiende uitlatingen een strafbaar feit te maken dat in alle EU-lidstaten kan worden vervolgd. Deze aanpassing zal ervoor zorgen dat alle vormen van haatzaaiende uitlatingen op een uniforme manier worden herkend en bestraft om ons streven naar een inclusievere en respectvollere samenleving te versterken.

Door haatzaaiende uitlatingen op te nemen in de lijst van EU-misdrijven kunnen we gemarginaliseerde gemeenschappen beschermen en de menselijke waardigheid eerbiedigen. Dit initiatief maakt een onderscheid tussen illegale haatzaaiende uitlatingen en de vrijheid van meningsuiting, zodat een evenwicht kan worden gevonden tussen de grondrechten en de noodzaak om discriminatie en haat te bestrijden.

Motivering:

De sociale cohesie bevorderen: het actualiseren van de definitie zodat alle vormen van haatzaaiende uitlatingen eronder vallen, bevordert een inclusievere samenleving waarin iedereen zich gerespecteerd en gewaardeerd voelt. Dit bevordert de sociale cohesie en vermindert de verdeeldheid die wordt veroorzaakt door ongecontroleerde haatzaaiende uitlatingen.

De juridische duidelijkheid verbeteren: met een uniforme definitie in alle EU-lidstaten worden inconsistenties en lacunes in de wettelijke bescherming weggewerkt. Deze duidelijkheid zorgt ervoor dat daders van haatzaaiende uitlatingen ter verantwoording worden geroepen, ongeacht waar ze zich bevinden in de EU.

Gemarginaliseerde gemeenschappen beschermen: door de definitie uit te breiden naar meer vormen van discriminatie

worden gemarginaliseerde groepen beter beschermd en worden zij minder blootgesteld aan kwetsende en minachtende taal.

De mensenrechten versterken: door alle vormen van haatzaaiende uitlatingen strafbaar te stellen, versterkt de EU haar gehechtheid aan de mensenrechten en de menselijke waardigheid en stemt zij de wettelijke kaders af op de hedendaagse waarden van gelijkheid en respect.

Het evenwicht tussen vrijheden garanderen: met deze aanpak wordt een zorgvuldig onderscheid gemaakt tussen haatzaaiende uitlatingen en vrijheid van meningsuiting, waarbij de vrijheid van meningsuiting wordt beschermd terwijl uitingen die aanzetten tot geweld, haat of discriminatie worden voorkomen.

Inlevingsvermogen en begrip bevorderen: door in aanraking te komen met verschillende perspectieven en door haatzaaiende uitlatingen strafbaar te stellen wordt het inlevingsvermogen en wederzijds begrip onder burgers gestimuleerd, wat bijdraagt aan een harmonieuzere en respectvollere samenleving.

Het uitvoeren van deze aanbeveling zal leiden tot een rechtvaardiger en samenhangender Europa, waar alle mensen, ongeacht hun identiteit, zonder angst voor haat en discriminatie hun leven kunnen leiden.

Aanbeveling 2.

Europees protocol voor een doeltreffende respons bij meldingen van haatmisdrijven

Wij bevelen een duidelijke en uniforme procedure aan voor het melden van haatmisdrijven in alle EU-lidstaten. Deze wettelijke procedure moet daadwerkelijk worden toegepast in organisaties die in contact komen met slachtoffers van haatmisdrijven. Wij stellen voor om alle eerder voorgestelde en ondoeltreffende maatregelen

te herzien en een eenvoudige procedure te ontwikkelen zodat slachtoffers en getuigen alle misdrijven, ook op onlineplatforms, veilig kunnen melden.

Ten eerste moet de procedure een veilige omgeving voor zowel slachtoffers als getuigen van haatmisdrijven tot stand brengen. Door hun veiligheid te garanderen, kan het aantal gemelde misdrijven toenemen. Dit omvat juridische en psychologische beschermingsmaatregelen en, indien nodig, fysieke bescherming tegen individuen die uit zijn op wraak. De procedure kan ook inhouden dat er met daders wordt gewerkt, die in veel gevallen zelf ooit slachtoffer van haat zijn geweest.

Ten tweede moet iedereen die een rol speelt in de meldingsketen bij de procedure worden betrokken om het risico op secundair slachtofferschap en het verergeren van het trauma te beperken.

Tot slot moet de procedure worden ondersteund door een geschikt onlinekanaal om misdrijven op een veilige manier te kunnen melden.

Motivering:

Deze aanbeveling is belangrijk omdat het secundair slachtofferschap van slachtoffers helpt te voorkomen en/of minimaliseren. Met deze procedure kan snel worden gereageerd, kunnen slachtoffers snel worden geholpen en kunnen getuigen worden ondersteund en beschermd. Een dergelijke procedure vergemakkelijkt ook de activiteiten van de diensten die de melding ontvangen. Als de procedure doeltreffend blijkt, zal dit de samenleving aanmoedigen om vaker te reageren op misdrijven en deze te melden.

Aanbeveling 3.

Nationaal bureau voor de bestrijding van haat in de lidstaten

Wij bevelen aan om in elke lidstaat een onafhankelijk bureau voor de bestrijding van haat op te richten. Er is een sterke instelling nodig met een wettelijke bevoegdheid en doeltreffende communicatie, die mensen concrete hulp biedt via een objectief en onafhankelijk systeem voor het melden van misdrijven.

Ten eerste zal het bureau verantwoordelijk zijn voor het bieden van juridische en psychologische hulp aan alle slachtoffers van haatmisdrijven in hun lidstaat, in nauwe samenwerking met ngo's en een burgercomité. Het bureau zal de slachtoffers een platform bieden om haatmisdrijven op een veilige manier aan te geven.

Ten tweede zal het bureau nauw samenwerken met de EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid, of een vergelijkbaar orgaan, om zijn missie te vervullen en te zorgen voor de invoering van gedragscodes voor bedrijven, organisaties en politici. Deze samenwerking zal bijdragen aan een efficiënte en ondersteunende omgeving voor slachtoffers. Daarnaast kan het bureau ook informatie en beste praktijken verstrekken aan personen die op zoek zijn naar advies. Het

personeel van het bureau moet worden aangesteld voor een vooraf vastgestelde termijn.

Ten derde zal het bureau EU-instrumenten, -programma's, -mechanismen en -materiaal met betrekking tot haatmisdrijven verspreiden om ervoor te zorgen dat deze terechtkomen bij onderwijsinstellingen, administratieve instellingen en het grote publiek op nationaal en regionaal niveau. Daartoe zal het bureau voorlichting geven aan de eerstelijnsdiensten die worden betrokken na een melding.

Tot slot zal het bureau gegevens verzamelen over haatmisdrijven om op een doeltreffende manier te kunnen reageren op de toekomstige behoeften van de bevolking.

Motivering:

In onze gepolariseerde samenleving zien we een toename van haatmisdrijven, waardoor het welzijn van de bevolking achteruitgaat. Om haatmisdrijven te voorkomen en erop te reageren, maar ook om voor de slachtoffers te zorgen, hebben we doeltreffende instellingen en mechanismen nodig. Bovendien begint elk misdrijf met een gedachte of een woord. Om onderwijs op het gebied van respect te garanderen en om het bewustzijn te vergroten, moet een speciale instelling worden opgericht die haatmisdrijven voorkomt en slachtoffers ondersteunt, met name omdat een dergelijk bureau simpelweg nog niet bestaat, maar wel hard nodig is.

Aanbeveling 4.

Training voor tolerantie (T4T)

Wij bevelen aan dat de EU meer bekendheid geeft aan bestaande opleidingen over haatmisdrijven, haatzaaiende uitlatingen en geweldloze communicatie en deze bij specifieke doelgroepen promoot. In beginsel moeten alle sociale groepen beter worden voorgelicht en moeten zij vaardigheden ontwikkelen om haat aan te pakken. Wij vinden het echter van bijzonder belang om mensen die in de publieke sector werken (bv. politie of maatschappelijk werkers) beter op te leiden. Dit zijn per slot van rekening vaak de eerste mensen met wie

slachtoffers en betrokkenen in aanraking komen als zij met haat worden geconfronteerd. Het is vooral belangrijk dat ambtenaren in staat zijn om met de nodige omzichtigheid met het probleem en het individu om te gaan. Er moet een regulier opleidingsaanbod komen voor ambtenaren in de EU-lidstaten, waarbij opleidingen zowel op locatie als online kunnen plaatsvinden. Makers van inhoud zijn een andere belangrijke doelgroep, niet alleen als deelnemers maar ook als ambassadeurs voor de opleidingen. Zij hebben een grote invloed op jongere doelgroepen en fungeren als opiniemakers. Mensen met een publieke functie in de EU moeten het goede voorbeeld geven en de opleiding ook volgen. Om de opleidingsmogelijkheden toegankelijk te maken voor het brede publiek, kunnen vakbonden of andere organisaties worden betrokken bij de promotie ervan. Er kunnen ook advertenties worden geplaatst in lokale kranten. De deelnemers ontvangen een certificaat wanneer ze de opleiding met goed gevolg afronden, zodat zij hun verworven competenties in het omgaan met haat aan de buitenwereld kunnen bewijzen.

Motivering:

De piramide van haat begint met de stereotypen en clichés die we in ons hoofd hebben. Die worden verder aangewakkerd door haatzaaiende uitlatingen. Daarom is het belangrijk om het probleem bij de wortel aan te pakken. Opleidingen hebben niet alleen een effect op de deelnemers, maar ook op de mensen om hen heen. Zij zijn een belangrijke aanvulling op het formele onderwijs (zoals op school of aan de universiteit). De EU biedt vandaag de dag al veel goed geëvalueerde programma's en opleidingsmaterialen, maar deze zijn moeilijk te vinden. Om ervoor te zorgen dat de ontwikkelde programma's ook echt doeltreffend en duurzaam zijn en dat zij de doelgroep bereiken, moet er meer bekendheid aan worden gegeven. Ook de aandacht voor mensen in de publieke sector is belangrijk, omdat er nog te veel gevallen van slachtoffers zijn die negatieve ervaringen hebben met overheidsinstanties.

Aanbeveling 5.

Het bewustzijn vergroten over haat en over de bestaande maatregelen en rechtsmiddelen om haat te bestrijden door middel van een openbare campagne

Wij bevelen aan dat de EU een openbare campagne opzet over de gevaren, de oorzaken en de maatregelen tegen haat (zowel online als offline) om het bewustzijn te vergroten en voorlichting te geven over de prevalentie en de gevaren ervan. Tegelijkertijd zou met deze campagne informatie worden gegeven over de verschillende EU-initiatieven tegen haat en de beschikbare hulpkanalen en maatregelen voor slachtoffers.

Om campagnes met boodschappen tegen haat zo doeltreffend mogelijk te maken, bevelen wij aan om de doelgroepen, de aanpak, de kanalen en de inhoud duidelijk te definiëren en te specificeren. De campagne moet:

- gericht zijn op zowel het bredere publiek als op specifieke en belangrijke groepen (bv. slachtoffers, ouders, kinderen);

- boodschappen bevatten die zijn afgestemd op deze verschillende groepen en op de context van de verschillende EU-lidstaten, met een enigszins luchtige en toegankelijke aanpak die is afgestemd op de context van elke lidstaat;
- de nadruk leggen op de verantwoordelijkheid van alle EU-burgers om vormen van haat die zij in hun eigen leven tegenkomen tegen te gaan en te bestrijden, en praktische hulpmiddelen en informatie verstrekken over hoe zij dat kunnen doen;
- gebruikmaken van traditionele en onconventionele communicatiekanalen, zowel offline als online, om de boodschap tegen haat te verspreiden en zo de verschillende lagen van de samenleving te bereiken via doeltreffendere en gebruiksvriendelijkere kanalen;
- traditionele en sociale media betrekken, evenals influencers en slachtoffers, zowel bij het opstellen als bij het verspreiden van deze berichten zodat zij meer effect sorteren en de juiste mensen bereiken.

Motivering:

Hoewel er op EU-niveau al verschillende kaders bestaan om haat aan te pakken, wordt er niet genoeg gedaan om de Europese burgers over deze initiatieven te informeren. De meeste EU-burgers weten niet welke programma's, initiatieven en regels er op EU- en nationaal niveau bestaan. Verslagen, nieuws en debatten over haat gaan meestal over haatgerelateerde voorvallen en wat er verkeerd gaat. Hoewel dit belangrijk is, schetst het een deprimerend en vertekend beeld. Daarom zouden er ook positieve verslagen moeten zijn over hoe haat wordt aangepakt, evenals praktische suggesties voor wat mensen ertegen kunnen doen.

Wij raden een bewustmakingscampagne aan in plaats van harde wetten of gedragscodes over wat influencers en professionele mediakanalen mogen zeggen, omdat deze aanpak kan worden gezien als censuur en kan leiden tot weerstand ("reactance") en ontevredenheid bij mensen met afwijkende meningen en de bredere samenleving. Door de nadruk te leggen op voorlichting en bewustmaking zullen burgers mogelijk het belang van het onderwerp inzien en het zal hen de mogelijkheid geven om bij te dragen aan oplossingen en om haat in hun eigen leven tegen te gaan.

Specificaties:

Doelgroepen: Het is belangrijk om via deze bewustmakingscampagne brede lagen van de samenleving te bereiken, de publieke opinie te veranderen en ervoor te zorgen dat de veranderingen in opinie en gedrag duurzaam zijn. Dat zal er ook voor zorgen dat mensen die al tegen haat zijn gekant, daarnaar blijven handelen. Om ervoor te zorgen dat deze campagnes doeltreffend zijn en een verschil maken, is het tegelijkertijd belangrijk om campagnes en boodschappen af te stemmen op verschillende doelgroepen, zoals slachtoffers, bondgenoten, kinderen, ouders, leerkrachten en ouders. Door de redenen uit te leggen die achter haatdragende emoties schuilgaan, kunnen we mensen die zich schuldig maken aan haatzaaiende uitlatingen of gedragingen helpen om zowel hun motieven als de impact van hun acties te begrijpen. De campagnes moeten ook in niet-EU-talen worden gevoerd

om mensen te bereiken die de taal van het land waar ze wonen niet machtig zijn.

Kanalen: Er moet een verscheidenheid aan kanalen worden gebruikt om de bevolking voor te lichten over wat verboden en schadelijke haatzaaiende uitlatingen zijn en welk gedrag dan wel wordt aangemoedigd, alsook over de verschillende initiatieven en maatregelen die al in de EU bestaan. Naast sociale media, tv-kanalen en filmproducties moet de campagne ook gebruikmaken van een breed scala aan creatieve, ongebruikelijke en in het oog springende offlinemiddelen, waaronder reclameborden, diverse kranten, gespecialiseerde (mogelijk kosteloze) publicaties over het onderwerp, vrachtwagens, radio, schermen in de metro of het openbaar vervoer, flyers in supermarkten, kassabonnen (zoals bij een Oostenrijkse campagne gericht op geweld tegen vrouwen) en soortgelijke maatregelen. Concreet zou een gratis film over dit onderwerp kosteloos kunnen worden uitgezonden in de hele EU. Een andere belangrijke aanpak is om influencers, zoals acteurs, zangers en mensen uit de media, te betrekken bij de bewustmakingscampagnes om jongere generaties en andere doelgroepen te bereiken via formats waar ze vertrouwd mee zijn. Daarnaast moedigen wij aan om bij het opstellen en verspreiden van deze berichten samen te werken met influencers die zelf slachtoffer zijn geweest.

Inhoud: Om de kwaliteit van de campagnes te garanderen, moeten professionals uit verschillende sectoren (reclame, psychologie, slachtoffergroepen enz.) en een diverse focusgroep bestaande uit de verschillende doelgroepen waarop de campagne is gericht (slachtoffers, influencers, jongeren enz.) bij het ontwerpen van de inhoud betrokken worden. De campagnes moeten gericht zijn op het aanpakken van verschillende soorten haat, zoals tegen minderheden, immigranten, personen met een handicap, LGBTQI+, Roma en Joden. Zij moeten ook worden aangepast aan de situatie in de verschillende EU-landen en voortbouwen op bestaande initiatieven en maatregelen. De campagnes moeten bovendien de nadruk leggen op positieve boodschappen waarin een EU zonder haat wordt gepromoot en informatie wordt verstrekt over bestaande en doeltreffende maatregelen en initiatieven tegen haat. Ook zou er in het nationale nieuws vaker verslag moeten worden uitgebracht over de activiteiten, debatten en initiatieven van de EU-instellingen.

Aanpak: Deze campagne moet pakkend en humoristisch zijn om mensen echt te bereiken en te veranderen (in tegenstelling tot hoe de meerderheid van de burgers de meeste EU-campagnes ervaart). Er moet ook worden getracht om de burgers op een meer directe wijze te betrekken. De EU zou bijvoorbeeld openbare wedstrijden kunnen organiseren of onderscheidingen kunnen toekennen om voorstellen van burgers over creatieve en doeltreffende campagnes te verzamelen. Daarnaast moet met de campagne ook vrijwilligerswerk en burgerparticipatie worden aangemoedigd. Het kan nuttig zijn om diverse belanghebbenden op vrijwillige basis te betrekken, zoals mensen die in staat zijn om hun persoonlijke verhaal te delen, maar ook grote bedrijven of media. Zo kunnen managers bijvoorbeeld met kwetsbare maatschappelijke groepen werken en slachtoffers met elkaar in contact brengen. Om deze doelstellingen te bereiken, moeten de nodige personele en financiële middelen worden vrijgemaakt. De campagnes zouden zich ook kunnen

richten op de bewustmaking van sporters en het publiek door hun clubs, de media en politici te betrekken bij het aanpakken van het probleem van haatzaaiende uitlatingen. Wij moedigen een aanpak aan die creatiever, grappiger en pakkender is, bijvoorbeeld een campagne met het logo "pasta tegen haat" op pasta- of andere voedselverpakkingen (of op toiletpapier), afhankelijk van de meest populaire producten in elke lidstaat, met een QR-code die naar informatie over het initiatief leidt.

Aanbeveling 6. Advertenties tegen haat

Wij bevelen aan om de volgende communicatiestrategie te overwegen bij het aanpakken van haat:

- korte berichten op de mobiele telefoon waarvoor mensen zich aanmelden ("opt-in") over inclusiviteit voor alle burgers (bv. wekelijks/maandelijks);
- posters bij bushaltes die inclusiviteit promoten;
- grote reclameborden voor wie genoeg heeft van sociale media, bv. de reclameborden van de EU-verkiezingen om positieve berichtgeving tegen haatzaaiende uitlatingen te verspreiden;
- Google-advertenties over het aanpakken van haat na opt-in;
- emoji's en memes creëren voor berichtgeving tegen haat;
- positieve opmerkingen toevoegen aan bestaande officiële berichten (zoals overheidsdocumenten);
- bewustmakingsvideo's op tv of in bioscopen voor de start van de film (met positieve bekrachtiging waar mogelijk);
- openingsacts tijdens sportevenementen (zoals de Olympische Spelen of het WK) gebruiken voor een betere bewustwording, bv. Koningin Elizabeth met Beertje Paddington tijdens de Olympische Spelen in Londen, wat een heilzame/hartverwarmende scène was;
- langere video's die worden afgespeeld tijdens sportevenementen met een verrassende wending, namelijk dat een van de spelers een rol speelt in de video (bv. een voetballer bij voetbalwedstrijden);
- campagnes met populaire mensen/influencers (zoals Pommeliën in België) om mensen bewust te maken van onderwerpen die met haat te maken hebben.

Motivering:

Dit zal leiden tot:

- gezondere en veiligere sociale media, een ander soort sociale media, met een meer interpersoonlijk karakter;
- een gezondere, bewustere en gelukkigere samenleving;
- een beter Europa met minder polarisatie;
- een situatie die escalatie voorkomt en de zaken in perspectief plaatst.

Aanbeveling 7.

Oprichting van een EU-breed platform dat informatie, middelen, maatregelen en ondersteuningssystemen met betrekking tot haat combineert

Wij raden aan om een door de EU beheerd platform te creëren dat eenvoudig te navigeren en kosteloos is en toegang biedt tot informatiemateriaal, zoals definities, artikelen, video's en andere initiatieven van organisaties die zich richten op het bestrijden van haat. De stijl en structuur van het platform moeten gebruiksvriendelijk zijn. Zo zou een van de onderdelen gericht kunnen zijn op jongeren, met informatie over de problemen waarmee zij in hun dagelijks leven te maken kunnen krijgen en met praktische tips. De nadruk moet liggen op succesvolle maatregelen voor slachtoffers en op praktisch advies voor mensen in de hele samenleving over hoe zij slachtoffers op een doeltreffende manier kunnen ondersteunen, met name in alledaagse situaties waarin zij getuige kunnen zijn van haatdragend gedrag. Mensen moeten ook in contact kunnen komen met anderen die soortgelijke problemen ervaren en hen kunnen steunen. Bovendien kunnen de probleemstelling, de aanbevelingen en al het relevante materiaal van het Europees burgerpanel over de aanpak van haat in de samenleving op dit platform worden geplaatst.

Om de doeltreffendheid te waarborgen, kan artificiële intelligentie mensen helpen om op een natuurlijker manier met het systeem om te gaan en relevante inhoud te vinden, bv. door middel van begeleiding en aanbevelingen voor slachtoffers en bondgenoten en door hen naar de juiste hulpkanalen en -organisaties door te verwijzen. Het platform zou bovendien de mogelijkheid kunnen bieden aan gebruikers om specifieke feedback te geven over welke bronnen nuttig waren en hoe het platform verder kan worden verbeterd.

Ook zou deze website mensen moeten aanmoedigen en in staat moeten stellen om kritisch over deze kwesties na te denken in plaats van een te beperkende of aanmatigende toon aan te slaan, wat een afschrikkend effect kan hebben. Dit kan vooral relevant zijn voor ouders of mensen die meer openstaan voor haatzaaiende uitlatingen en boodschappen, zodat kritisch denken en kennisvergarig wordt aangemoedigd. Om de vrijheid van meningsuiting te garanderen, constructieve debatten te vergemakkelijken, de inhoud te controleren en escalaties te voorkomen, moet het platform voldoende ondersteuning krijgen en worden gemodereerd.

Grote socialemediabedrijven zouden kunnen helpen bij de invoering van een functie waarbij gebruikers naar het platform worden doorverwezen voor ondersteuning als zij van mening zijn dat bepaalde berichten mogelijk haatdragend zijn. Er kunnen referral- of beloningsprogramma's worden ingevoerd met een link naar de website, die creatief en aantrekkelijk moeten zijn voor verschillende bevolkingsgroepen.

Motivering:

Het doel van deze aanbeveling is om een platform te creëren dat geen vervanging is voor soortgelijke

initiatieven, maar een database van nuttige bronnen tot stand brengt. Het platform moet zo makkelijk en nuttig mogelijk worden gemaakt door het te koppelen aan andere, bestaande websites en aan bronnen over haat en ondersteuningskanalen voor slachtoffers van haat en bijzonder kwetsbare groepen. Een ander doel van het platform is om het bewustzijn te vergroten en het publiek bewust te laten omgaan met de relevante hulpbronnen. Hoewel er veel verschillende initiatieven, middelen en campagnes zijn, weten de meeste mensen niet waar al die informatie en hulp te vinden is. Een centraal platform waar mensen toegang hebben tot al deze informatie zou dit probleem kunnen oplossen. De website zou ook een bewustmakingscampagne kunnen bevatten.

Op het platform zouden mensen via persoonlijke uitwisselingen (bv. via een chatfunctie) kunnen worden geholpen om emoties, verschillende ervaringen en obstakels in realtime te begrijpen vanuit hun vertrouwde thuisomgeving. Op deze manier kunnen slachtoffers ook hun ervaringen delen en contact opnemen met iemand die hen kan helpen zich beter te voelen, waardoor zij voor een deel worden ontlast.

Een van de uitdagingen voor dit platform is dat het moeilijk kan zijn om het uit te voeren en ervoor te zorgen dat de website een makkelijk te begrijpen, toegankelijke en navegeerbare structuur heeft voor de burgers. Het zal ook een uitdaging zijn om de website interessant genoeg te maken zodat veel EU-burgers deze vrijwillig raadplegen. Hoewel het panel zich bewust is van de uitdagingen om een dergelijke website in alle benodigde talen uit te werken, zijn wij ervan overtuigd dat dit een waardevolle inspanning zou zijn. Als slachtoffers hun persoonlijke verhalen hier kunnen delen, kan dit de website pakkender en doeltreffender maken. Haat bestaat al lang en is niet ontstaan door het internet, maar het is er misschien wel door verergerd, en het zal niet eenvoudig te overwinnen zijn via één enkel platform. Toch is het panel van mening dat het platform een doeltreffende manier kan zijn om het bewustzijn en de kennis over de gangbaarheid van haat te vergroten, maar ook om mensen de instrumenten te geven om de haat die ze zowel offline als online tegenkomen te verminderen en aan te pakken.

De rol van de media en de politiek — aanbevelingen 8 tot en met 10

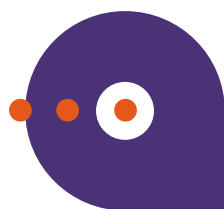
Aanbeveling 8.

Oprichting van een onafhankelijke vertrouwenscommissie

Wij stellen de oprichting van een onafhankelijke vertrouwenscommissie voor die een gedragscode voor de leden van het Europees Parlement opstelt en toezicht houdt op haatzaaiende uitslatingen en de verspreiding van onjuiste informatie. De vertrouwenscommissie moet bestaan uit een multidisciplinair team van deskundigen (bv. burgers, juristen, psychologen, sociologen, ngo's en politieke deskundigen) en onder toezicht staan van burgers. Om een brede vertegenwoordiging te garanderen, worden de burgers willekeurig geselecteerd aan de hand van criteria om de vertegenwoordiging van kwetsbare groepen uit de samenleving te verbeteren. Zodra deze commissie is opgericht, wordt er overleg gepleegd en een gedragscode voor overheidsfunctionarissen en -instanties opgesteld. De gedragscode kan worden bijgewerkt. De vertrouwenscommissie gebruikt de gedragscode om gegevens te verzamelen, de toepassing te monitoren en verdere richtsnoeren te ontwikkelen voor het herkennen en aanpakken van haatzaaiende uitslatingen. De vertrouwenscommissie is ook een officieel aanspreekpunt voor andere EU-burgers om schendingen en haatzaaiende uitslatingen van politici te melden. De leden rouleren om het pluralisme binnen deze commissie te waarborgen. Om zijn integriteit te behouden, zal de vertrouwenscommissie strikte regels hanteren wat de toetreding betreft om belangenconflicten onder zijn leden te voorkomen.

Motivering:

Een vertrouwenscommissie die de toepassing van een gedragscode tegen haatzaaiende uitslatingen controleert, volgt en ontwikkelt, is nodig om individuen en gemeenschappen te beschermen tegen de schadelijke effecten van haatzaaiende uitslatingen, vooral van overheidsfunctionarissen en autoriteiten. Door een uitgebreide gedragscode te ontwikkelen op basis van de input van juristen, psychologen, sociologen, burgers en anderen, kan deze commissie duidelijke richtsnoeren opstellen en aangeven welke attitudes er worden verwacht. Een dergelijke vertrouwenscommissie is van vitaal belang om het vertrouwen in de instellingen en de vertegenwoordigers te herstellen en te bevorderen. Door een gedragscode voor vertrouwen opwekkend gedrag in te voeren en te controleren, wordt een grotere transparantie gewaarborgd. De commissie handelt onafhankelijk en transparant, en staat onder toezicht van burgers, wat de legitimiteit vergroot. Voor een doeltreffende werking moet de commissie een evenwichtig samengesteld, multidisciplinair team hebben dat verschillende perspectieven en kwetsbare groepen vertegenwoordigt.

Aanbeveling 9.

Betrouwbaarheid, feiten en transparantie: de financiering van informatie controleren en verduidelijken

Wij bevelen aan om de media te verplichten samen te werken met onafhankelijke factcheckingorganisaties, transparant te zijn over hun financieringsbronnen, burgers aan te moedigen om de informatie die ze ontvangen te verifiëren en de politieke invloed van het mediapubliek te beperken, door:

- strikte protocollen op te stellen voor de toetsing en certificering van informatie voor personen, verenigingen en bedrijven die een commercieel doel hebben en/of publieke middelen gebruiken (bv. zodat zij hun wettelijke status bekendmaken);
- onafhankelijke media te bevorderen voor een betere diversiteit van bronnen, door de financiering van certificeringsstudies en de begunstigden van de verspreiding van informatie te publiceren;
- campagnes te lanceren om burgers bewust te maken van het belang van het verifiëren van informatie;
- het aantal mediakanalen te beperken dat één persoon of bedrijf mag bezitten (radio, televisie, sociale platforms, kranten enz.);

een "black box"-instrument* te voorzien dat gemakkelijk toegankelijk moet zijn voor het publiek en verplicht moet zijn voor mensen of bedrijven die een commercieel doel hebben of door een derde partij worden gefinancierd. Deze mensen of bedrijven zullen worden bestraft afhankelijk van hun wereldwijde omzet in het geval van vrijwillige verspreiding van nepnieuws/haatzaaiende uitslatingen.

Motivering:

De verspreiding van desinformatie voedt de verdeeldheid en haat in onze samenleving. Door te garanderen dat informatie door onafhankelijke instanties wordt gecontroleerd, alsook door onafhankelijke media te financieren, kunnen we misverstanden en manipulatie beperken. Door transparantie te verschaffen over de financieringsbronnen van de media die profiteren van de verspreiding van informatie, zal het vertrouwen van het publiek in de media worden versterkt. Bovendien is het aanmoedigen van burgers om een nieuwsgierigere en kritischere houding aan te nemen ten opzichte van de informatie die ze ontvangen essentieel voor een beter geïnformeerde en weerbare samenleving in het licht van desinformatie. Deze benaderingen helpen om een meer verenigde samenleving te bevorderen en een verscheidenheid aan stemmen in de mediaruimte te garanderen.

* "Black Box" versus Mediapart in Frankrijk: transparantie van bronnen, verificatieproces, onderzoeksmethodologie, contexten en grenzen, media-eigendom en mediafinanciering.

Aanbeveling 10.**Ontmoet Europa: participatieve media voor burgers**

Wij raden de uitbreiding van burgerparticipatie aan om media-inhoud te legitimeren en een gedeelde cultuur van wederkerigheid en respect te bevorderen waarmee haat wordt verbannen. Deze participatie zal gebaseerd zijn op drie kanalen die elkaar aanvullen, namelijk:

een participatief mediakanaal waarbij burgers bijdragen aan de redactionele keuzen. Dit systeem zal gebaseerd zijn op bestaande netwerken en bedrijven, zowel publieke als particuliere, die via nieuwe fondsen zullen worden gestimuleerd om informatie van hoge kwaliteit te publiceren. Lokale kanalen zullen vooral gewaardeerd worden omdat zij het dichtst bij de burger staan, evenals burgerpanels op lokaal en nationaal niveau om inzicht te krijgen in de prioriteiten op deze gebieden;

een forum voor debatten in de vorm van een socialemediakanaal met een aantrekkelijke en gebruiksvriendelijke app, beschermd door transparantieregels;

een gemeenschappelijke onlinedatabank voor kwaliteitsnieuws en -discussies zodat burgers een gedeelde geschiedenis kunnen uitbouwen voor de voorlichting van jongeren en om vooruitgang te boeken op belangrijke domeinen voor de toekomst van de EU.

Dit systeem zal de waarden van de EU tegen haatzaaiende taal uitdragen, die eerder zijn vastgelegd in een gemeenschappelijk handvest. Een instantie met ombudstaken en een ethische commissie zullen inhoud filteren zodat deze aansluit op die waarden; ook de mogelijkheid om AI te gebruiken moet worden onderzocht. Tot slot zal de invoering van dit systeem worden gecontroleerd door een beperkt comité van burgers die ervoor zorgen dat redactionele keuzen niet worden opgelegd vanuit economische of ideologische belangen.

Motivering:

Deze aanbeveling is belangrijk omdat de burger er rechtstreeks bij wordt betrokken, waardoor de EU-instellingen zelf via directe democratie worden gelegitimeerd. Hiermee zullen burgers informatie kunnen vinden over alle onderwerpen en zonder politieke beïnvloeding, bijvoorbeeld door informatie die in overeenstemming moet zijn met wat door de nationale regering wordt bepaald. Er wordt speciale aandacht besteed aan jongeren omdat dit mediasysteem ook communicatiemiddelen bevat die dichter bij hen staan dan de traditionele tv-kanalen. Op vergelijkbare wijze kan ook rekening worden gehouden met kinderen via op maat gemaakte inhoud, zoals educatieve cursussen of spelletjes, afhankelijk van hun leeftijd. Wij zijn van mening dat dit systeem belangrijk is om desinformatie en haatzaaiende uitlatingen volledig uit te roeien, aangezien het een mediaplatform zal zijn dat geen haatdragende boodschappen verspreidt. Omdat wij beseffen dat het risico bestaat dat mensen dit systeem niet gebruiken, moet ervoor worden gezorgd dat het aantrekkelijk en boeiend is door voldoende geld in het systeem te investeren.

**Digitaal en technologie —
aanbevelingen 11 tot en met 14****Aanbeveling 11.****De blik verruimen: diverse perspectieven op sociale media bevorderen**

Om onlineradicalisering tegen te gaan, raden wij aan om socialemediaplatforms te verplichten de inhoud die aan gebruikers wordt getoond te diversifiëren. Algoritmen creëren vaak echokamers, brengen bevooroordeelde inhoud naar de voorgrond en leiden gebruikers in nauwe informatiefuiken. Door de algoritmen zo aan te passen dat de gebruiker een breder scala aan standpunten te zien krijgt, wordt voorkomen dat één enkel perspectief de overhand krijgt en wordt een evenwichtiger begrip van bepaalde onderwerpen verkregen.

Hoe? Onze voorgestelde oplossing zorgt ervoor dat gebruikers die extremistische inhoud bekijken, vervolgens dankzij het algoritme inhoud over tegengestelde standpunten te zien krijgen. Deze aanpak moedigt gebruikers aan om een genuanceerder en uitgebreider beeld te krijgen, waardoor zij worden bevrijd van de inhoudelijke informatiefuiken waarin ze momenteel gevangen zitten.

Deze strategie vermindert niet alleen het risico op radicalisering, maar bevordert ook empathie en kritisch denken door gebruikers bloot te stellen aan verschillende meningen. Door deze verandering zullen sociale media een informatievere en evenwichtigere ruimte worden, wat bijdraagt aan een gezondere onlineomgeving voor iedereen.

Motivering:

Verbeterd kritisch denken: gebruikers blootstellen aan verschillende perspectieven stimuleert kritisch denken en moedigt mensen aan om informatie grondiger te evalueren, waardoor zij minder vatbaar zijn voor radicale ideologieën.

Minder polarisatie: door het openbreken van echokamers kan deze aanpak de maatschappelijke polarisatie verminderen en de dialoog en het begrip tussen verschillende groepen bevorderen.

Een geïnformeerd publiek: een evenwichtiger “informatiedieet” zorgt ervoor dat het publiek beter geïnformeerd is over verschillende onderwerpen, wat leidt tot genuanceerdere discussies en een doordachtere besluitvorming.

Betere geestelijke gezondheid: het consumeren van een verscheidenheid aan inhoud kan de angst en stress verminderen die gepaard gaan met het verwerken van repetitieve en mogelijk oprijende informatie.

Versterking van de democratie: een samenleving die wordt blootgesteld aan een verscheidenheid aan standpunten is beter toegerust om deel te nemen aan democratische processen, wat een gezondere en veerkrachtigere democratie bevordert.

Door deze aanbeveling uit te voeren, worden sociale media een platform voor voorlichting en constructieve gesprekken, wat uiteindelijk leidt tot een beter geïnformeerde, hechtere en empathischere samenleving.

Aanbeveling 12.

Anonimiteit op het internet aanpakken om haat te bestrijden

Wij bevelen aan om de anonimiteit op het internet te reguleren zodat personen die haatzaaiende uitlatingen doen beter kunnen worden opgespoord, onderzocht en ter verantwoording kunnen worden geroepen door de juiste autoriteiten.

Wij raden daarom het volgende aan:

handhaving van de bestaande en toekomstige regels en wetgeving door de EU en de lidstaten;

- het opzetten van een systeem voor identiteitscontrole op het niveau van elke lidstaat, waarbij de minimaal noodzakelijke informatie om iemand te identificeren wordt verzameld via een door de overheid beheerd portaal. Dit moet geleidelijk worden geharmoniseerd op het niveau van de EU-lidstaten;
- de invoering van een vereiste voor de belangrijkste socialemediaplatforms om beter samen te werken met de Europese en nationale autoriteiten bij de toepassing van bestaande en toekomstige wetgeving en het gebruik van het systeem voor identiteitscontrole;
- onlinegebruikers beter bewust maken van hun verantwoordelijkheden bij het posten van inhoud door middel van een nieuwe Europese gedragscode, die wordt ingevoerd op de belangrijkste socialemediaplatforms, maar ook via overheidsinstanties, scholen en gemeenschappen.

Motivering:

Deze aanbeveling is belangrijk omdat er een grote toename is van haatzaaiende uitlatingen, vooral online. Door de anonimiteit te reguleren, kunnen daders van onlinehaat makkelijker worden geïdentificeerd en ter verantwoording worden geroepen.

Los daarvan moet de anonimiteit worden beschermd op basis van de huidige opvattingen over vrijheid van meningsuiting, waarbij een vrije uitwisseling van meningen en standpunten op het internet wordt gegarandeerd.

Aanbeveling 13.

EU-kaart voor veilig surfen

Wij bevelen de invoering aan van een EU-kaart voor veilig surfen, bedoeld voor kinderen vanaf acht jaar. Deze kaart zou ook beschikbaar zijn in een aangepaste versie voor oudere leeftijdsgroepen. Met deze kaart verwerven kinderen de vaardigheden die ze nodig hebben om zelfstandig en veilig op het internet te surfen en leren ze om te gaan met haatdragende online-inhoud. In een opleiding die door maatschappelijke organisaties op de scholen wordt gegeven, kunnen kinderen dan onder andere het volgende leren op een leeftijdsgerichte manier:

- Hoe kan ik haatdragende inhoud herkennen en erop reageren?
- Waar moet ik op letten om te voorkomen dat ik zelf (onbewust) haatdragende inhoud verspreid?

- Bij wie kan ik terecht als ik slachtoffer word van haat?
- Waar liggen de grenzen van onze privacy?

De opleidingen moeten leuk zijn en aangepast aan de leeftijd. De opleiders (maatschappelijke organisaties, ngo's enz.) moeten worden ondersteund door passende en noodzakelijke financiering van de EU en de lidstaten. De opleiders moeten ook over gemeenschappelijke normen inzake terminologie beschikken. Als de kinderen de opleiding hebben afgerond, ontvangen ze een EU-kaart voor veilig surfen. Op nationaal niveau zouden ouders en leerkrachten betrokken moeten worden bij de bevordering en invoering van de kaart (gezien het vrijwillige karakter ervan), terwijl op EU-niveau de bevordering van de EU-kaart voor veilig surfen verplicht zou moeten zijn in alle lidstaten. Bovendien moet worden onderzocht of de toegang tot bepaalde inhoud op het internet kan worden gekoppeld aan het verkrijgen van een rijbewijs. Kinderen die een rijbewijs hebben verkregen, moeten ook de kans krijgen om online te netwerken met andere kinderen uit de hele EU.

Motivering:

Wij denken dat het idee doeltreffend is omdat vooral jongere kinderen trots zouden zijn op het behalen van een EU-kaart voor veilig surfen (vergelijkbaar met een verkeersexamen). De kaart maakt het ook makkelijker voor ouders, die vaak niet over de nodige vaardigheden beschikken om hun kinderen voor te bereiden op een veilig gebruik van het internet. Zij kunnen ook verschillende voorwaarden verbinden aan het behalen van de kaart (bv. toegang tot een specifiek onlinespel). Tot slot, maar daarom niet minder belangrijk, zorgt de invoering van de EU-kaart voor veilig surfen voor een laagdrempelige interculturele uitwisseling tussen kinderen in Europa, wat op zijn beurt de tolerantie en empathie bevordert.

Aanbeveling 14.

Artificiële intelligentie als moderator: sociale media beschermen tegen haatzaaiende uitlatingen

Wij bevelen de ontwikkeling aan van een AI-instrument om illegale haatzaaiende uitlatingen op socialemediaplatforms op te sporen, zodat de EU-normen worden nageleefd. Dit instrument zou als volgt werken:

Opsporen en markeren:

- opsporing van haatzaaiende uitlatingen op basis van de EU-definitie van illegale haatzaaiende uitlatingen;
- markeren van berichten als potentiële haatzaaiende uitlating en de maker ervan informeren;
- beoordeling van gemarkeerde berichten binnen 24 uur door een menselijke moderator;
- berichten die onder de vrije meningsuiting vallen, worden opnieuw vrijgegeven;
- berichten met haatzaaiende uitlatingen worden doorgestuurd naar de autoriteiten voor vervolging en vervolgens verwijderd.

Opsporing vooraf:

- opsporing van haatzaaiende uitlatingen voordat de inhoud live gaat;
- makers krijgen een melding als hun berichten illegale haatzaaiende uitlatingen lijken te bevatten;
- makers krijgen de kans om hun bericht te herzien, of alsnog te plaatsen;
- als de inhoud wordt geplaatst, blijft deze gemarkeerd tot na de beoordeling door een mens, met een waarschuwing over de legaliteit en de gevolgen van het plaatsen van haatzaaiende uitlatingen.
- De verplichte invoering van dit instrument op alle sociale media in de EU zal de onlineveiligheid verbeteren, gemarginaliseerde gemeenschappen beschermen en zorgen voor de naleving van de regels inzake haatzaaiende uitlatingen, waardoor een respectvollere digitale omgeving wordt bevorderd.

Motivering:

Verbeterde bescherming: dit AI-instrument biedt een krachtige bescherming voor gemarginaliseerde groepen door haatzaaiende uitlatingen op te sporen en aan te pakken voordat zij schade kunnen aanrichten. Door illegale inhoud snel te herkennen en te verwijderen, creëren we een veiligere online omgeving.

Efficiëntie en nauwkeurigheid: de combinatie van opsporing door AI en een menselijke beoordeling zorgt voor een hoge nauwkeurigheid bij het identificeren van haatzaaiende uitlatingen, terwijl de vrijheid van meningsuiting wordt gerespecteerd. Het beoordelingsproces van 24 uur zorgt voor een evenwicht tussen snelheid en grondigheid, waardoor de verspreiding van schadelijke inhoud tot een minimum wordt beperkt.

Rekenschap en verantwoording: door de makers van inhoud op de hoogte te stellen van mogelijke haatzaaiende uitlatingen en de juridische implicaties hiervan, bevordert het instrument de verantwoordingsplicht en het bewustzijn over dit probleem. Gebruikers worden geïnformeerd over wat illegale haatzaaiende uitlatingen zijn, waardoor een doordachtere en respectvollere communicatie wordt aangemoedigd.

Preventieve maatregelen: door de opsporing vooraf kunnen gebruikers potentieel schadelijke inhoud herzien voordat deze live gaat. Deze proactieve aanpak helpt de verspreiding van haatzaaiende uitlatingen te voorkomen, vermindert de noodzaak van strafmaatregelen en bevordert een cultuur van respect.

Naleving van de wettelijke eisen: door ervoor te zorgen dat socialemediaplatforms zich aan de EU-wetgeving inzake haatzaaiende uitlatingen houden, wordt een uniforme norm gecreëerd in de digitale ruimte. Deze harmonisatie vereenvoudigt de handhaving en versterkt het rechtskader tegen haatzaaiende uitlatingen op internet.

Positieve sociale verandering: de invoering van dit instrument bevordert een inclusievere en respectvollere samenleving. Door de gangbaarheid van haatzaaiende uitlatingen te verminderen, moedigen we verschillende

stemmen en perspectieven aan, wat de sociale cohesie versterkt en het wederzijds begrip doet toenemen.

Over het geheel genomen is dit AI-instrument een belangrijke stap in de richting van een veiligere, respectvollere onlineomgeving, waarbij de digitale interacties op één lijn worden gebracht met de waarden van inclusiviteit en waardigheid.

Onderwijs — aanbevelingen 15 tot en met 17

Aanbeveling 15. Een debatkultuur verspreiden op scholen, geïnspireerd door burgerpanels

Wij raden aan om minidebatten op school te organiseren, denk aan een “miniburgerpanel”, tijdens de schooluren. De doeltreffendste manier om kinderen te betrekken bij het debatteren (geen “maatschappijleer” opzetten) is om het initiatief te laten plaatsvinden in een veilige omgeving, met de steun van de onderwijsgemeenschap, zoals toezichthouders, assistenten en leerkrachten. Zo is het organiseren van een debat over maaltijden in de kantine, met aandacht voor de gewoonten van verschillende religies, een manier om discussies op gang te brengen die gebaseerd zijn op de concrete onderwerpen waar kinderen dagelijks mee te maken krijgen en met de ondersteuning en expertise van het aanwezige schoolpersoneel, zoals kantinepersoneel en koks. Ook mensen met verschillende achtergronden die niet in de strikte zin verbonden zijn met de onderwijssector (bv. politie) kunnen bij het proces worden betrokken om hun werk uit te leggen aan de kinderen. Wat betreft de onderwerpen die in deze debatten aan bod komen, moeten de kinderen rechtstreeks worden geraadpleegd over de onderwerpen waarover ze hun kennis willen verdiepen. Zij kunnen over elk onderwerp praten, zolang het maar aangepast is aan hun niveau en leefwereld. Om deze ervaring en

debatcultuur in de hele Europese Unie te delen, zouden jumelages tussen scholen een doeltreffend instrument kunnen zijn. Tijdens uitwisselingen kunnen schooldelegaties die hebben deelgenomen aan een debat bijvoorbeeld reizen en hun ervaringen en standpunten delen met andere schooldelegaties uit Europese landen. De “resultaten” van deze debatten kunnen worden verwerkt in het burgerplatform voor kinderen.

Motivering:

Jongeren zijn ruimdenkender en in staat om verschillende standpunten te accepteren, wat een cruciaal aspect is in de strijd tegen haat. Daarom moeten kinderen op school (van 6 tot 16 jaar) bewust worden gemaakt van de burgercultuur en burgerparticipatie. Deze op school georganiseerde “panels” zouden een voorlichtingsinstrument voor kinderen moeten zijn. De participatiecultuur en de vaardigheden die tijdens deze debatten worden ontwikkeld, kunnen hun hele leven van pas komen. De jumelageprogramma's tussen scholen zouden doeltreffend kunnen zijn omdat het de onderwijsprogramma's van de lidstaten niet helemaal verandert, maar een gemeenschappelijk initiatief uitrolt dat Europese kinderen kritischer doet nadenken en het wederzijds begrip verbetert.

Aanbeveling 16.

De sociale en emotionele vaardigheden van kinderen en jongeren versterken om haat te voorkomen

Wij vragen om op korte en middellange termijn maatregelen in te voeren die de emotionele en sociale vaardigheden van kinderen versterken. Wij raden hiertoe aan om de leeromgeving op school te verbeteren en activiteiten zoals theater, kunst, geweldloze communicatie en voorlichting over burgerschap in en rond scholen aan te bieden om kritisch denken, empathie en emotionele vaardigheden aan te leren. Op korte termijn verzoeken wij om meer en betere onderzoeken naar de impact van de activiteiten die wij voorstellen om haat te voorkomen. Op de korte en middellange termijn vragen wij om de prioriteiten van programma's zoals Erasmus+, CERV of programma's gefinancierd door Europese structuurfondsen te heroriënteren om activiteiten te ondersteunen die haat in en rond scholen voorkomen. De Europese Commissie moet deze prioriteiten proactief signaleren en er breed over communiceren (bv. door aanbevelingen te doen aan de lidstaten en door oproepen tot het indienen van projecten te lanceren), maar ook samenwerken met Unesco en de Raad van Europa om de acties af te stemmen op hun desbetreffende programma's. Scholen, leerkrachten en lokale actoren kunnen deze fondsen dan gebruiken om de activiteiten uit te voeren. Om de sociale inclusie te vergroten, moeten de activiteiten gratis zijn voor iedereen. Na een periode van ongeveer 5 jaar vragen wij om een goede evaluatie hiervan, om te kunnen heroriënteren en om na te gaan of de maatregelen effect hebben gehad. Dit zou de capaciteit van de EU op het gebied van de preventie van haat op scholen kunnen vergroten.

Motivering:

Het huidige onderwijssysteem neemt emotionele en sociale vaardigheden niet serieus genoeg. Ook scholen zijn een plek waar haat wordt ervaren. Kinderen worden niet goed voorbereid om op te groeien tot volwassenen die zich bewust zijn van hun emoties. Scholen zijn een plek waar alle kinderen naartoe gaan en waar ze kunnen leren hoe ze moeten samenleven. Het creëren van een goede leeromgeving is de beste manier om haat te voorkomen. Jezelf en anderen leren kennen, leidt tot beter kritisch en zelfkritisch denken en meer tolerantie. Activiteiten zoals theater, dans en geweldloze communicatie zijn goede manieren om deze vaardigheden te verwerven.

Aanbeveling 17.

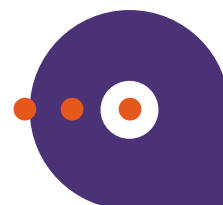
Voorlichting over geweldloze communicatie voor elke generatie en voor elke natie

We doen de volgende aanbevelingen: op korte termijn moeten richtsnoeren over geweldloze communicatie worden opgesteld die zijn geïnspireerd op documenten zoals het handboek “From Hate Speech to Non-Violent Communication” en zijn afgestemd op educatief materiaal voor jongeren en volwassenen;

- op middellange termijn moeten de lidstaten cursussen over geweldloze communicatie samenstellen, als aanvulling op werkloosheidsuitkeringen voor volwassenen;
- op middellange termijn moeten de lidstaten voorlichtingsmateriaal voor werknemers voorbereiden;
- op korte termijn moet de EU video's maken over de drie concepten (TOLERANTIE — VRIENDELIJKHEID — VERGEVINGSGEZINDHEID) in media-inhoud;
- op middellange termijn moeten scholen voorlichtingsmateriaal aanbieden over geweldloze communicatie voor ouders (bv. in de scholen zelf);
- op middellange en lange termijn moet de EU impliciete tekstaanpassingen doorvoeren (bv. in opleidingen en examens): geweldloze communicatie moet de norm worden in onze taal;
- op lange termijn moeten de lidstaten de methodologie van geweldloze communicatie deel laten uitmaken van het re-integratieproces van gevangenen.

Motivering:

Communicatie is een van de belangrijkste manieren om begrepen te worden in het leven, maar het wordt ons niet aangeleerd. Als we deze vaardigheid kunnen verwerven, zullen er veel minder conflicten en geschillen tussen mensen zijn. Bewustwording van de eigen gevoelens, introspectie en compassie voor anderen. Er zou veel minder haat zijn in Europa als dit werd uitgevoerd. We zitten nu aan de top van haat, hierna zouden we een daling moeten zien. Beter communicatie leidt tot betere samenwerking, wat zou leiden tot een meer verenigd Europa.

Burgerparticipatie en sociale inclusie — aanbevelingen 18 tot en met 21

Aanbeveling 18. Europese burgerpanels opzetten voor jongeren (16-25 jaar) over de aanpak van haat

De selectieprocedure voor de Europese burgerpanels voor jongeren moet willekeurig zijn, zoals de huidige Europese burgerpanels, omdat dit tot de vertegenwoordiging van diverse groepen leidt. De panels moeten onderwerpen behandelen die verband houden met uitdagingen en kansen voor jongeren (zoals pesten, tolerantie, respect, stereotypen en sociale inclusie). Deze panels moeten jongeren inzetten als deskundigen om betere inzichten in cruciale kwesties te verkrijgen en hun stem te laten horen op EU-niveau. Jongeren die betrokken zijn bij verenigingen tegen discriminatie of voor de integratie van migranten kunnen bijvoorbeeld fungeren als “deskundigen” en “hulpbronnen” voor het jongerenpanel. Deze panels moeten worden gepromoot op het platform voor burgerparticipatie (dat opnieuw moet worden uitgedacht en interactiever, “cooler” en beter gepromoot moet worden).

Motivering:

Politiek laat jongeren vaak onverschillig en zij gaan ook steeds minder vaak stemmen. Hun politieke vertegenwoordigers (op nationaal of Europees niveau) worden verkozen door de oudere generaties. Om zich vertrouwd te maken met het politieke debat, zich bewust te worden van wat de Europese Unie doet en zich ervoor te interesseren, kan deelname aan een Europees burgerpanel zoals het onze een interessant instrument zijn om een permanentere betrokkenheid te bevorderen. Het Europese niveau is cruciaal omdat in veel lidstaten de visie op de Europese Unie wordt herleid tot “Brussel beslist”. Brussel wordt gezien als “de grote baas die allerlei regels oplegt”. Door te experimenteren met een burgerpanel kan Europa dichter bij de jongeren worden gebracht en zullen zij zich nauwer verwant voelen met andere jonge Europeanen. Omdat jongeren tot de belangrijkste slachtoffers van haat behoren, is het cruciaal om de nadruk op hen te leggen.

Aanbeveling 19. Ontwikkeling van een vrijwillige burgerdienst in lokale gemeenschappen voor volwassenen

Het moet mogelijk zijn tijd vrij te maken om aan deze vrijwilligersactiviteiten deel te nemen, bijvoorbeeld door betaald verlof op het werk dat specifiek wordt toegekend voor burgerparticipatie. Tegelijkertijd moet ook rekening worden gehouden met zelfstandigen. Economische voordelen kunnen een grote motivator zijn om de burgerparticipatie bij verschillende categorieën personen te versterken (bv. een belastingvermindering). Tot slot moet op EU-niveau het belang van lokale initiatieven worden bevorderd: de EU zou deze lokale initiatieven in

heel Europa kunnen stimuleren en ondersteunen door ervaring en financiële steun aan te reiken. De duur van dit vrijwilligerswerk voor werknemers of zelfstandigen zou korter zijn dan een Erasmus (bijvoorbeeld een week).

Motivering:

Het lokale niveau is heel belangrijk in de strijd tegen haat, en lokale gemeenschappen zijn een waardevolle steun voor sociale cohesie. Vrijwilligerswerk in verenigingen die integratie bevorderen moet bijvoorbeeld toegankelijk zijn voor alle leeftijden. De Europese Unie zou deze initiatieven in de strijd tegen haat op lokaal niveau kunnen steunen en de uitwisseling van ervaringen tussen verschillende lokale actoren mogelijk kunnen maken.

Aanbeveling 20. Ondersteuning voor de terugkeer naar de zin van het leven

Wij raden aan dat de EU de oprichting van gemeenschapsruimten aanmoedigt om gemarginaliseerde mensen te ondersteunen. Deze ondersteuning kan via verschillende kanalen worden gestuurd, afhankelijk van de behoeften. Wij bevelen aan om mensen de kans te geven werk te vinden, als een vorm van persoonlijke autonomie en stabiliteit, en om tegelijkertijd specifieke steun te bieden aan groepen die moeilijker toegang hebben tot de arbeidsmarkt, zoals personen met een handicap, vluchtelingen, daklozen, mensen die mishandeld zijn enz. Specifieke hulp kan in deze gevallen bestaan uit het voorbereiden op sollicitaties, sollicitatiegesprekken, het kunnen zorgen voor de eigen hygiëne en het verkrijgen van geschikte kleding voor het werk.

Er kan worden voorzien in overheidsfinanciering voor dit soort vanuit de gemeenschap geleide initiatieven, waarbij wordt gebruikgemaakt van solidariteitsnetwerken en vrijwilligersinitiatieven die al binnen de gemeenschap bestaan, zodat de financiële investering duurzaam is voor de overheidsbegroting. Er zou een verbintenis moeten zijn dat de financieringsvoorwaarden van de centra op de lange termijn gehandhaafd blijven.

Deze solidariteits- en ondersteuningsinitiatieven moeten samen inspelen op twee behoeften: enerzijds gespecialiseerde hulp bieden aan specifieke groepen met speciale behoeften en anderzijds open blijven staan voor diverse gemarginaliseerde groepen zonder prioriteitschalen of voorkeuren te creëren die kunnen bijdragen aan verdere haat en discriminatie.

In deze centra kan specifieke en onmiddellijke hulp worden geboden op basis van het persoonlijke dossier, met de steun van goed opgeleide vrijwilligers en/of professionals die mensen kunnen doorverwijzen naar plaatsen waar ze specifieke hulp kunnen krijgen. Er kan niet alleen hulp worden geboden aan mensen uit gemarginaliseerde groepen, maar ook aan iedereen die vanwege de persoonlijke omstandigheden of levenssituatie ondersteuning nodig heeft.

Er kunnen ook workshops, activiteiten, interculturele uitwisselingen, evenementen en vieringen in deze gemeenschapscentra plaatsvinden om te helpen een gemeenschapsgevoel te creëren en obstakels op het gebied van discriminatie te overwinnen. Deze ruimten moeten menselijker worden gemaakt, zodat iedereen zich er welkom en goed voelt.

Er moet een wederzijdse verbintenis zijn tussen het centrum, dat hulp zal bieden, en de ontvanger, die de afgesproken resultaten binnen een bepaalde termijn moet behalen. Speciale gevallen kunnen meer tijd vergen om op te lossen, wat per geval door deskundigen wordt beoordeeld.

Motivering:

De aanbeveling is belangrijk omdat mensen het gevoel zouden hebben dat er een last van hun schouders valt door naar deze gemeenschapscentra te gaan. Die zouden een nieuwigheid zijn en hoop en inspiratie bieden. Zij zouden de geestelijke gezondheid kunnen verbeteren en mensen kunnen helpen die problemen hebben thuis, maar ook een onderdak kunnen bieden aan iedereen in een zwakke positie omdat zij door deze oplossing worden geholpen en het fundamentele recht kunnen uitoefenen om een waardig en betekenisvol leven te leiden. Dat is belangrijk omdat mensen elkaar kunnen beïnvloeden, relaties kunnen opbouwen en elkaars problemen kunnen begrijpen. Mensen zouden zich niet gestigmatiseerd of gelabeld voelen. We moeten weer mens worden (en niet alleen de technologische vooruitgang versnellen ten koste van de humanisering). Mensen hebben kansen nodig en met deze aanbeveling kan werkgelegenheid worden gecreëerd.

De aanbeveling zou een meer inclusieve, rechtvaardige, egalitaire, betekenisvolle en empathische samenleving kunnen bevorderen, waarin iedereen op gelijk niveau kan deelnemen aan de samenleving en waarin we zaken als armoede en dakloosheid niet normaliseren omdat ze haat opwekken.

Deze aanbeveling kan de samenleving helpen aan de basis. Wat de impact betreft, moeten we wereldwijde antwoorden geven op wereldwijde problemen. Het effect zou eerst op kleine schaal zichtbaar zijn voordat het zich uitbreidt.

Er zijn risico's als maatschappelijk werkers onvoldoende zijn toegerust om hun taken uit te voeren en als het idee niet goed is uitgewerkt. Andere risico's kunnen financieel of taalkundig van aard zijn of verband houden met integratie.

Aanbeveling 21.

Op zoek naar mensen: sociale ongelijkheid aanpakken om haat in de EU te bestrijden

Zoals beschreven in de probleemstelling, is sociale ongelijkheid een van de belangrijkste drijfveren/oorzaken van haat in onze samenleving. Ondanks het belang ervan wordt dit probleem door de EU-instellingen en de lidstaten niet adequaat aangepakt, wat de noodzaak onderstreept van uitgebreid, door de EU gefinancierd onderzoek om de verbanden tussen sociale ongelijkheid en haat te inventariseren en aan te pakken.

Inzicht in deze verbanden is van essentieel belang voor de ontwikkeling van doeltreffende beleidsmaatregelen en interventies. Zonder gedegen empirisch bewijs op basis van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens, kunnen de inspanningen om sociale ongelijkheid aan te pakken hun doel missen. Door sociale organisaties te betrekken bij het verzamelen van gegevens, zullen die gegevens een betere weerspiegeling zijn van de realiteit van degenen die het meest met ongelijkheid te maken krijgen, waardoor een nauwkeurigere en relevantere basis wordt gelegd voor onderzoek met een bottom-upbenadering. Door deze bevindingen regelmatig te publiceren, kan er rekening mee worden gehouden bij de lopende inspanningen zodat deze verder kunnen worden verfijnd. De resultaten van de onderzoeken kunnen worden verwerkt in bewustmakingscampagnes.

Motivering:

De ontwikkeling van richtlijnen en campagnes op basis van grondig onderzoek maakt gerichte acties mogelijk om de specifieke manieren aan te pakken waarop sociale ongelijkheid haat in de hand werkt. Deze strategische aanpak kan de sociale spanningen aanzienlijk verminderen, de sociale cohesie bevorderen en een systemische verandering mogelijk maken.

Het verzamelen van gegevens over het effect van positieve maatregelen en het regelmatig publiceren van de bevindingen bevordert de transparantie en verantwoordingsplicht. Dit proces levert niet alleen input voor beleidsmakers en belanghebbenden, maar wekt ook vertrouwen bij het publiek en stimuleert de gezamenlijke inspanningen om sociale ongelijkheid aan te pakken.

Door normen vast te leggen voor gecontroleerde, betrouwbare gegevens en een geharmoniseerde methodologie, die zowel persoonlijke verhalen als kwantitatieve en kwalitatieve gegevens omvat, kan de betrouwbaarheid en volledigheid van het onderzoek worden gewaarborgd.

Het aanpakken van sociale ongelijkheid door middel van uitgebreid onderzoek en het verzamelen van gegevens, is cruciaal om haat terug te dringen en een hechtere samenleving binnen de EU te bevorderen. Deze aanpak biedt de nodige inzichten en instrumenten om doeltreffende beleidsmaatregelen en interventies te ontwikkelen, die uiteindelijk bijdragen tot een rechtvaardiger en harmonieuzer sociaal landschap.

4.2.1. Beoordeling van de aanbevelingen

Op de laatste dag van het panel werden de deelnemende burgers gevraagd hun beoordeling van elk van de 21 aanbevelingen te geven. Hier volgt een overzicht van de resultaten van deze stemming, waarbij de aanbevelingen zijn gesorteerd op basis van de mate van steun die zij kregen.

RANG	Nummer van de aanbeveling	Titel van de aanbeveling	Mate van steun (gemiddeld cijfer van 1 tot en met 6)	Goedkeuringspercentage (percentage van de stemmen)
1	4	Training voor tolerantie (T4T)	5,23	97,7 %
2	15	Een debatcultuur verspreiden op scholen, geïnspireerd door burgerpanels	5,20	89,9 %
3	1	Eén Europa, één visie: Haatspraak strafbaar stellen	5,09	91,2 %
4	2	Europees protocol voor een doeltreffende respons bij meldingen van haatmisdrijven	5,04	90,6 %
5	18	Europese burgerpanels opzetten voor jongeren (16-25 jaar) over de aanpak van haat	5,01	89,2 %
6	16	De sociale en emotionele vaardigheden van kinderen en jongeren versterken om haat te voorkomen	5,00	90,2 %
7	3	Nationaal bureau voor de bestrijding van haat in de lidstaten	5,00	87,1 %
8	5	Het bewustzijn vergroten over haat en over de bestaande maatregelen en rechtsmiddelen om haat te bestrijden door middel van een openbare campagne	4,88	89,5 %
9	17	Voorlichting over geweldloze communicatie voor elke generatie en voor elke natie	4,85	88,0 %
10	9	Betrouwbaarheid, feiten en transparantie: de financiering van informatie controleren en verduidelijken	4,83	80,0 %
11	19	Ontwikkeling van een vrijwillige burgerdienst in lokale gemeenschappen voor volwassenen	4,77	85,5 %
12	11	De blik verruimen: diverse perspectieven op sociale media bevorderen	4,74	82,4 %
13	20	Ondersteuning voor de terugkeer naar de zin van het leven	4,72	85,6 %
14	6	Advertenties tegen haat	4,68	81,8 %
15	14	Artificiële intelligentie als moderator: sociale media beschermen tegen haatzaaiende uitlatingen	4,66	79,6 %
16	21	Op zoek naar mensen: sociale ongelijkheid aanpakken om haat in de EU te bestrijden	4,59	81,0 %
17	8	Oprichting van een onafhankelijke vertrouwenscommissie	4,57	80,4 %
18	13	EU-kaart voor veilig surfen	4,50	76,2 %
19	12	Anonimiteit op het internet aanpakken om haat te bestrijden	4,48	74,5 %
20	7	Oprichting van een EU-breed platform dat informatie, middelen, maatregelen en ondersteuningssystemen met betrekking tot haat combineert	4,45	78,2 %
21	10	Ontmoet Europa: participatieve media voor burgers	4,18	68,3 %

4.2.2. Overzicht van de sessies

De agenda en een samenvatting van elke sessie zijn [hier](#) te vinden.

4.2.3. Consortium van contractanten

De contractanten werkten samen om deze nieuwe generatie Europese burgerpanels uit te denken en uit te voeren.

- Harris Interactive en Sortition Foundation: selectie van burgers.
- VO Europe: communicatie, ondersteuning en alle organisatorische aspecten van de drie sessies.
- Communicatieteam — Been There Done That, WaterBear en Scope: de communicatiestrategie, waaronder de creatie, vertaling en verspreiding van diverse content op sociale media en de productie van een documentaire.

4.2.4. Overlegteam — ifok en Missions Publiques

De partners van het overlegteam hebben hun knowhow gebundeld om ideeën voor het algemene participatieproces en de methodologie voor elke sessie uit te werken, samen met DG COMM. Ook hebben zij het grootste deel van de moderatie voor hun rekening genomen, het groepswerk gefaciliteerd en toezicht gehouden op de verslaglegging over de resultaten.

HOE NEEMT U CONTACT OP MET DE EU?

Kom langs

Er zijn honderden Europe Direct-centra overal in de Europese Unie. U vindt het adres van het dichtstbijzijnde centrum online (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_nl).

Bel of schrijf

Europe Direct is een dienst die uw vragen over de Europese Unie beantwoordt. U kunt met deze dienst contact opnemen door:

- te bellen naar het gratis nummer: 00 800 6 7 8 9 10 11 (bepaalde telecomaandieners kunnen wel kosten in rekening brengen);
- te bellen naar het gewone nummer: +32 22999696, of
- het onlineformulier in te vullen: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_nl

WAAR VINDT U INFORMATIE OVER DE EU?

Online

Informatie over de Europese Unie in alle officiële talen van de EU is beschikbaar op de Europa-website (european-union.europa.eu).

EU-publicaties

U kunt publicaties van de EU bekijken of bestellen op op.europa.eu/nl/publications. Als u meerdere exemplaren van gratis publicaties wenst, neem dan contact op met Europe Direct of uw plaatselijke documentatiecentrum (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_nl).

EU-wetgeving en aanverwante documenten

Toegang tot juridische informatie van de EU, waaronder alle EU-wetgeving sinds 1951 in alle officiële talen, krijgt u op EUR Lex (eur-lex.europa.eu).

Open data van de EU

Het portaal data.europa.eu biedt toegang tot opendatabestanden van de instellingen, organen en agentschappen van de EU. Deze kunnen gratis worden gedownload en hergebruikt, zowel voor commerciële als voor niet-commerciële doeleinden. Het portaal biedt ook toegang tot een grote hoeveelheid databestanden van de Europese landen.

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie